



KESKKONNAINVESTEERINGUTE  
KESKUS

# AASTARAAMAT 2006

YEARBOOK







# Sisukord

|                                                                          |    |
|--------------------------------------------------------------------------|----|
| Keskkonnatasude seadus andis arenguks tugeva hoo .....                   | 2  |
| The Environmental Fees Act ensured a strong development                  |    |
| Oleme klientidele lähemal ja suudame rohkem .....                        | 4  |
| We decreased distance and increased capacity                             |    |
| Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus .....                         | 6  |
| Environmental Investment Centre                                          |    |
| SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse nõukogu 2006. aastal .....           | 8  |
| The Environmental Investment Centre Council in 2006                      |    |
| Keskkonnaprogramme rahastatakse riigieelarvest .....                     | 10 |
| Environmental programs are financed from the state budget                |    |
| Keskkonnakorralduse programm toetab säästlikku tootmist .....            | 12 |
| Environmental management program supports sustainable production         |    |
| Eestil on nüüdsest Ida-Euroopa kaasaegseim kütuselabor .....             | 14 |
| Estonia now has a modern fuel oil laboratory                             |    |
| Keskkonnateadlikkuse programm muudab suhtumist .....                     | 16 |
| Environmental awareness program changes attitudes                        |    |
| Looduse imed vaimustavad lapsi .....                                     | 18 |
| The wonders of nature enrapture the children                             |    |
| Veekaitse programm aitab hoida veekogude head seisundit .....            | 20 |
| Water protection program preserves the good state of the bodies of water |    |
| Vara külas likvideeriti mahajäetud naftabaas .....                       | 22 |
| Abandoned oil base was removed                                           |    |
| Jäätmekäitluse programm kõrvaldab jäätmeid ja prügi .....                | 24 |
| Waste management program eliminates waste and landfills                  |    |
| Jäätmete taaskasutamisele roheline tee .....                             | 26 |
| Green light for recycling                                                |    |
| Looduskaitse programm taastab ja kaitseb väärtuslikku .....              | 28 |
| Nature protection program restores and protects the valuable             |    |
| Vormsil nüüd põnevad matkarajad .....                                    | 30 |
| Exciting new hiking trails on Vormsi Island                              |    |
| Metsanduse programm kutsub üles metsa säästvalt kasutama .....           | 32 |
| The forestry program calls for sustainable use of the forest             |    |
| Karitsasse rajati ulukite vaatluseks looduslik klass .....               | 34 |
| Hunting path in Karitsa village                                          |    |
| Eesmärgiks kalanduse tasakaalustatud areng .....                         | 36 |
| Balanced development of fishery is the priority                          |    |
| Kahala järve kaladel nüüd paremad elu- ja kudemistingimused .....        | 38 |
| The fish in the Kahala Lake have better spawning conditions              |    |
| Maakondlikust programmist rahastatakse väikeprojekte .....               | 40 |
| Smaller projects financed from county program                            |    |
| Elvas uuriti kohaliku puhkepiirkonna külastatavust .....                 | 42 |
| An inquiry of visitors of the landscape reserve in Elva                  |    |
| Ühtekuuluvusfondist rahastatakse suurprojekte .....                      | 44 |
| The Cohesion Fund finances large projects                                |    |
| Valgas puhas vesi .....                                                  | 46 |
| Pure water in Valga                                                      |    |
| Euroraha voolab Eestimaa loodusesse .....                                | 48 |
| European Funds preserve the Estonian nature                              |    |
| Struuga vanajõgede setetest puhastamine .....                            | 50 |
| Cleaning the Struuga old river meanders of sediments                     |    |
| KIKist saab keskkonnalaenu terviklahendusena .....                       | 52 |
| EIC gives short-term and long-term environmental loans                   |    |
| Sipelgajutt .....                                                        | 54 |
| The Story of the Ant                                                     |    |
| Finantsaruanded .....                                                    | 55 |
| Financial Reports                                                        |    |
| Audiitori järeldusotsus .....                                            | 59 |
| Independent auditors' report                                             |    |



# KESKKONNATASUDE SEADUS ANDIS ARENGUKS TUGEVA HOO

THE ENVIRONMENTAL FEES ACT  
ENSURED A STRONG DEVELOPMENT

Dünaamiliselt arenevas Eesti poliitikas juhtub huvitavaid kokkusattumusi. Hääletades 2005. aasta detsembris Riigikogu liikmena Keskkonnatasude seaduse vastuvõtmise poolt, ei osanud aimatagi, et 10 kuud hiljem hakkab sama seadus minu enda tööd keskkonnaministrina ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse nõukogu esimehena oluliselt mõjutama.



It is an incredible coincidence that in 2005, while working in Riigikogu, I voted in favour of the Environmental Fees Act without realizing that it would have such an effect on my work as the next Minister of Environment and the Head of Council of the Environmental Investment Centre.



**Rein Randver**

*Keskkonnaminister ja KIKi  
nõukogu esimees  
oktoober 2006 – aprill 2007*

*Minister for the Environment and  
the Head of the EIC Council  
October 2006 – April 2007*





**H**eameel on tõdeda, et just 1. jaanuarist 2006 kehtima hakanud Keskkonnatasude seadus lõi eeldused selleks, et KIKi käsutatavate vahendite osakaal kasvas aasta jooksul 46 protsenti.

Keskkonnatasude seadus on oluline teetähis KIKi arengus. Esiteks on see ainuke omataoline seadus kogu Euroopa Liidus. Teiseks on selle seadusega lõplikult ja ühemõtteliselt tagatud, et kogu keskkonnatasudest laekuv riigi ja omavalitsuste tulu läheb tagasi keskkonnainvesteeringuteks – ja üksnes selleks, mitte mingi muu pakilise vajaduse katmiseks.

Ühtlasi kasvatas Keskkonnatasude seadus märkimisväärselt KIKi rolli ja vastutust, kes nüüdsest tegeleb ühtse keskusena riigi kõikide keskkonnatasudest saadavate summade sihipärase jaotamisega.

Oluliseks Keskkonnainvesteeringute Keskuse töö tulemuseks oli KIKi arengukava koostamine aastateks 2006–2008. KIKi uue arengukava alusteks on neli peamist töösuunda. Esiteks looduse ja ühiskonna säästliku toimimise väärtustamine. Teiseks KIKi kõikide tegevuste koordineerimine vastavalt meie klientide vajadustele. Kolmandaks KIKi sisemiste tööprotsesside optimeerimine ja efektiivistamine. Ning neljandaks KIKi asjatundliku ja motiveeritud töötajaskonna säilitamine ja arendamine. Usun, et neid suundi järgides kujuneb KIKi tegevus lähiaastatele järjest tulemuslikumaks.

Ja lõpetuseks toon esile 2006. aastal Keskkonnaministeeriumi ja KIKi vahel sõlmitud halduslepingu, millega täpsustati ja korrastati kumbagi osapoole rolli keskkonnaprojektide rahastamisel. Just selline täpne, viimistletud ja vastastikusel koostööl tuginev tegutsemine tagaski 2006. aastal KIKi sisulise tegevuse olulise laienemise ilma organisatsiooni ennast paisutamata.

Soovin KIKi järgmistele nõukogu liikmetele, kõikidele töötajatele ning klientidele edu meie looduse säilitamise ja säästlikuma kasutamise korraldamisel.

---

**T**he Environmental Fees Act is an important milestone for the development of EIC. We can now be sure, that the funds from the environmental fees will be reinvested only for the wellbeing of our environment. Furthermore, EIC is now fully responsible for guaranteeing the intended use of the resources from the environmental fees.

Another goal achieved by the EIC in 2006 was the establishment of the EIC development plan for the period of 2006–2008. This development plan is built on four main directions. First, appreciation for our nature and the sustainable operation of our society. Second, adapting all of the actions of EIC according to the needs of our clients. Third, optimizing and effectivizing our inner work processes. And fourth, maintaining and developing the professional and motivated staff of EIC. I believe that by following these directions over the years to come, the operations of EIC will become more and more productive.

I wish the members of the next EIC Council, the staff and the clients of EIC the best of luck for preserving and organizing a more sustainable utilization of our nature.



# OLEME KLIENTIDELE LÄHEMAL JA SUUDAME ROHKEM

WE DECREASED DISTANCE  
AND INCREASED CAPACITY

2006. aastal ületas KIKi eelarve esmakordselt miljardi krooni piiri. See on märk nii meie riigi jõukuse kasvust kui paremini korraldatud seadusandlusest. Ühtlasi näitab antud piirjoone ületamine KIKi kasvanud võimekust jaotada efektiivselt Eesti riigieelarvest ning Euroopa Liidu fondidest saadavaid summasid.

In 2006 for the first time in history, the annual budget of EIC crossed the one billion kroon line. This is a clear sign that EIC is capable of effectively distributing resources from the state budget and European Union funds.



**Kalev Aun**

SA Keskkonnainvesteeringute  
Keskuse juhataja  
Head of the Environmental  
Investment Centre



2006. aastal viis KIK lõpule oma maakondlike esinduste loomise. Nüüd on meil igas maakonnas olemas oma asjatundlik esindaja ning büroo, kus kohapealsed tööd ja taotlused saavad operatiivselt läbi vaadatud. See on suur samm lähemale meie klientidele. Ja kindlasti annab kohapealse esindaja olemasolu täiendava kindluse, et toetust saavad piirkonnas just olulisemad ning kõigiti korrektselt teostatud keskkonnaprojektid.

KIK on teinud tõsisid pingutusi, et praktiliselt sama töötajate arvu juures teha ära kordades suurenenud projektide ja taotluste läbivaatamise ning rahastamise korraldamise töö. Oleme tõsiselt panustanud töötajate motivatsioonisüsteemi, koolitusse ning töötingimuste kaasajastamisse. 2006. aasta sügisel esmakordselt läbi viidud KIKi töötajate rahulolu-uuring tõi tehtule väärika tagasid: meie töötajate rahulolu 5-pallilisel skaalal oli 4,0.

Eelmisel aastal panustasime oluliselt KIKi kommunikatsiooni arendamisse. Ühe uuendusena hakkasime välja andma elektroonilist infolehte, mis on suunatud KIKi partneritele. Täiendasime oma organisatsiooni kommunikatsioonijuhi ametikohaga.

2006. aastal alustas KIK ettevalmistusi Euroopa Liidu uueks rahastusperioodiks (2007–2013). On selge, et nii meie rahaline käive kui menetlevate projektide hulk kasvab lähitulevikus kordades. Oleme seadnud endale eesmärgiks muuta oma töökorraldus veelgi tulemuslikumaks. See tähendab olulisi investeringuid nii kaasaegsesse infotehnoloogiasse kui töötajate motivatsiooni.

2007. aastal on üheks prioriteediks koostöö erinevate toetusi jagavate ametkondadega. Eeskätt soovime vältida ühele ja samale projektile erinevatest fondidest raha taotlemist ehk topeltrahastamist.

Uue ja perspektiivse tegevusena näen KIKis keskkonnaprojektide rahastamise eesmärgil CO<sub>2</sub> emissiooni kvootide vahendamist. Eesti ja Soome riigi vahel käivad vastavad läbirääkimised ning peagi on oodata otsust.

KIK tähistas 2007. aasta mais oma seitsmendat tegevusaastat. KIKi juhatajana tänan kõiki töötajaid ja partnereid tehtud töö eest.

In 2006, EIC completed the creation of regional offices – every county now has its professional representative to make the local operations more effective. We have made lots of investments in the motivation system, training and better working conditions for our staff. This has paid off; the inquiry conducted in fall 2006 indicated that on the scale of 5 points, our staff rated their satisfaction with their work to 4.0.

The EIC has launched the preparation process for the European Union financing period of 2007–2013. Glancing into the year 2007, an important goal is to improve cooperation with different institutions, eliminating the possibility of financing a project from more than one source or double funding.

In May 2007, EIC turned 7. I would, therefore, like to congratulate and thank all the people who have contributed in our processes for their hard work and effort.



# SIHTASUTUS KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

ENVIRONMENTAL  
INVESTMENT CENTRE



Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) on 2000. aastal Rahandusministeeriumi haldusalas loodud finantsasutus, mis korraldab loodusvarade taastootmiseks, keskkonnaseisundi hoiuks ja keskkonnakahjustuste heastamiseks suunatud raha sihtotstarbelist ning avalikele huvidele vastavat kasutamist.

The Environmental Investment Centre (EIC) was founded in the year 2000 under the governing area of Ministry of Finance. It manages the targeted use of funds channelled into the recreation of natural resources, maintenance of environmental conditions and reparation of environmental damage.



INGLISE







2006. aasta lõpus töötas KIKis 47 inimest, neist 15 maakondlikes esindustes. Seda on 6 inimest rohkem kui 2005. aastal.

### KIKi MISSIOON

- ▶ Hoida tervet elukeskkonda, väärtustada puhast loodust ning jätkusuutlikku arengut.

### KIKi VISIOON

- ▶ Olla juhtiv keskkonnatoetuste ja -investeeringute rakendaja ning keskkonnaprojektide toetaja.

### KIKi TÖÖTAJATE VÄÄRTUSED

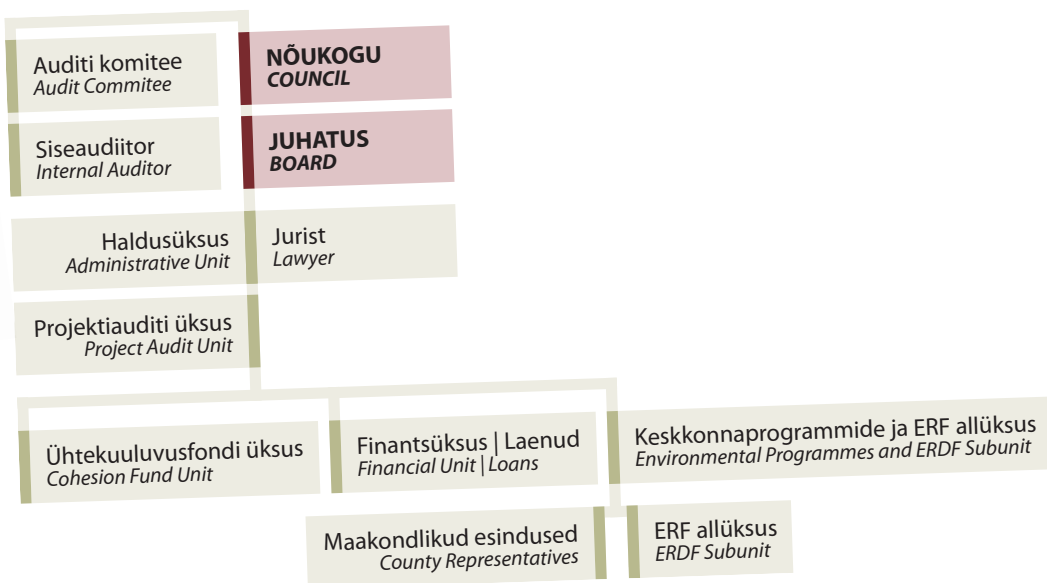
- ▶ Koostöö, avatus, asjatundlikkus ja kliendikesksus.

### KIKi PÕHITEGEVUSED

- ▶ Suunab keskkonnatasudest laekuvat raha keskkonnaprojektide arendamise eesmärgil.
- ▶ Valmistab ette ja viib ellu Ühtekuuluvusfondi keskkonnaprojekte.
- ▶ Suunab Euroopa Regionaalarengu Fondi raha keskkonnaprojektide arendamisse.
- ▶ Annab keskkonnaprojektide elluviimiseks laene.

There are 47 employees at EIC, 15 of them are county representatives. The EIC aims to maintain a healthy living environment and promote cleaner nature and sustainable development. The employees of EIC value cooperation, openness, professionalism and client-centred attitude in its processes.

The EIC deals with four major fields. It channels funds from the environmental fees into the development of environmental projects, prepares and implements the environmental projects of the Cohesion Fund, channels funds into the development of the environmental projects of the European Regional Development Fund, and gives loans for the implementation of environmental projects.



# SA KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUSE NÕUKOGU 2006. AASTAL

THE ENVIRONMENTAL INVESTMENT  
CENTRE COUNCIL IN 2006



## Nõukogu esimees Head of Council

|               |                                                                                                     |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rein Randver  | keskkonnaminister (alates 11.10.2006)<br><i>Minister of the Environment (from October 11, 2006)</i> |
| Villu Reiljan | keskkonnaminister (kuni 11.10.2006),<br><i>Minister of the Environment (until October 11, 2006)</i> |

## Liikmed Members

|                     |                                                                                                                          |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Helle Virt          | Põlvamaa Hoiu-Laenuühistu juhatuse esimees ja tegevjuht<br><i>Head of Põlvamaa Cooperative Credit Union</i>              |
| Helir-Valdor Seeder | Riigikogu liige<br><i>Member of Riigikogu</i>                                                                            |
| Henn Pärn           | Riigikogu liige<br><i>Member of Riigikogu</i>                                                                            |
| Rain Rosimannus     | Riigikogu liige<br><i>Member of Riigikogu</i>                                                                            |
| Jüri Saar           | Riigikogu liige<br><i>Member of Riigikogu</i>                                                                            |
| Tiina Mitt          | Keskkonnaministeeriumi siseauditi osakonna juhataja<br><i>Head of Internal Audit Unit in Ministry of the Environment</i> |
| Olavi Tammamäe      | Keskkonnaministeeriumi abiminister<br><i>Deputy Minister of the Environment</i>                                          |
| Renaldo Mändmets    | Rahandusministeeriumi asekanstler<br><i>Deputy Secretary General of the Ministry of Finance</i>                          |



SA KESKKONNAINVESTEERINGUTE  
KESKUSE NÕUKOGU







## Tähtsündmused 2006

- ▶ Märtsis viidi lõpule KIKi maakondlike esinduste loomine.
- ▶ Aprillis korraldati ERFi keskkonnameedet tutvustavad infoseminarid.
- ▶ Mais ja septembris korraldati igas maakonnas keskkonnaprogrammi tutvustavad infopäevad.
- ▶ Oktoobris vahetus KIKi nõukogu esimees – Villu Reiljani tööd jätkas Rein Randver.
- ▶ Novembris valmis KIKi töötajate rahulolu-uuring.



---

## Highlights of 2006

- ▶ EIC Regional offices established in March
- ▶ Seminars introducing the environmental measures of the European Regional Development Fund held in April
- ▶ Briefings held in each county to introduce the environmental program in May and September
- ▶ The new head of the EIC Council assumed office – the work of Villu Reiljan was continued by Rein Randver in October
- ▶ The job satisfaction inquiry of the employees of EIC conducted in November

# KESKKONNAPROGRAMME RAHASTATAKSE RIIGIEELARVEST

ENVIRONMENTAL PROGRAMS ARE FINANCED  
FROM THE STATE BUDGET



Keskkonnainvesteeringute Keskus jaotab keskkonnatasude seaduse alusel riigieelarvesse laekunud raha keskkonnaprogrammi kaudu.

The Environmental Investment Centre mediates state budget funds received from the environmental fees through the environmental program.



*Töö otsib meest,  
mitte mees tööd*

*Rõuge*



KIKi keskkonnaprogrammi ja ERFi üksuse juhi Heiko Põdersalu sõnul on toetuste jagamise eesmärk rahastada meie elukeskkonna seisundit parandavaid projekte.

“Keskkonnaprogrammi projektide raames viiakse läbi mitmesuguseid ehitustöid infrastruktuuri rajamiseks. Samuti keskkonnauuringuid nagu jäätmete taaskasutamise võimaluste uurimine või keskkonnaseisundi jälgimine. Toetust leiavad projektid, mille eesmärgiks on loodusobjektide kaitse korraldamine või avalikkuse teavitamine keskkonnaprobleemidest ja keskkonnahoidlikust käitumisest,” räägib Põdersalu.

Eelmainitud tegevuste koordineerimiseks on keskkonna programmile loodud kaheksa erinevat alaprogrammi:

- ▶ veekaitse programm;
- ▶ jäätmete programm;
- ▶ keskkonnakorralduse programm;
- ▶ looduskaitse programm;
- ▶ metsanduse programm;
- ▶ kalavarude programm;
- ▶ keskkonnateadlikkuse programm;
- ▶ maakondlik programm.

Heiko Põdersalu kinnitusel on KIK aastatel 2000–2006 keskkonnaprogrammi raames eraldanud toetusi rohkem kui 8800 projektile kogusummas üle 2,7 miljardi krooni. 2006. aastal rahastati keskkonnaprogrammi kaudu 1467 projekti, mille kogumaksumuseks kujunes ligi 600 miljonit krooni. See kätkeb endas ka LIFE ja INTERREG programmide raames KIKi poolt tehtavat kaasfinantseerimist.

“Heameel oli tööd teha, sest KIKi 2006. aasta tulude kasv keskkonnatasude seadusest tulenevate vahendite osas oli 46 protsenti,” toonitab Põdersalu.

These projects include construction projects implemented to establish environmental infrastructure and research like studying the possibilities of recycling waste or observing the environmental state. Furthermore, funded projects include either organizing the protection for various objects, or informing the public of environmental problems and cautious behaviour.

During the period of 2000–2006, EIC allocated funds for more than 8800 projects in the amount of more than 2.7 billion kroons. In 2006, 1467 projects were financed in the total cost of over 600 million kroons.

### Keskkonnaprogrammide rahastamine 2006. aastal:

| Programm<br>Program                           | Projekte<br>Projects | Maksumus<br>Cost<br>EEK |
|-----------------------------------------------|----------------------|-------------------------|
| Keskkonnakorraldus   Environmental management | 72                   | 55 099 239              |
| Keskkonnateadlikkus   Environmental awareness | 537                  | 38 666 044              |
| Veekaitse   Water protection                  | 192                  | 216 068 504             |
| Jäätmekäitlus   Waste management              | 75                   | 101 844 148             |
| Looduskaitse   Nature protection              | 208                  | 84 382 477              |
| Metsandus   Forestry                          | 98                   | 44 527 383              |
| Kalandus   Fishery                            | 33                   | 29 628 692              |
| Maakondlik   County                           | 234                  | 13 226 789              |
| LIFE                                          | 8                    | 9 681 816               |
| INTERREG                                      | 10                   | 2 993 710               |

2006. aastal  
rahastati keskkonna-  
programmi  
kaudu 1467 projekti





# KESKKONNAKORRALDUSE PROGRAMM TOETAB SÄÄSTLIKKU TOOTMIST

ENVIRONMENTAL MANAGEMENT PROGRAM  
SUPPORTS SUSTAINABLE PRODUCTION



Keskkonnakorralduse programm panustab raha maapinna ning õhu saastamise ennetamisele ning keskkonnasäästliku tööstuse arendamisele.

The environmental management program contributes into the prevention of the land or air pollution and developing sustainable industry. The three subprograms include earth crust, technology programs and the program for the protection against air pollution.



*Töö ei riku tegijat,  
kui tegija tööd ei  
riku*

Tartu







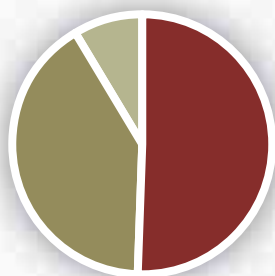
Keskkonnakorralduse programmi raames rahastatakse projekte kolmes alamprogrammis:

- ▶ maapõu;
- ▶ tehnika;
- ▶ välisõhu kaitse.

2006. aastal laekus kolme taotlusvooru käigus ühtekokku 153 projektitaotlust. Neist otsustati rahastada 72 projekti kogusummas 55 miljonit krooni. 2006. aastal alustati ühtlasi 45 projekti elluviimist.

KIKi kaudu on toetatud mitmesuguste ürituste ning erinevate koolituste korraldamist. Samuti ka erinevaid uuringuid ning ajakirja "Eesti põlevloodusvarad ja -jäätmel" kirjastamist. Lisaks hangiti toetusrahadega seadmeid, mis on vajalikud mitmesuguste keskkonnanäitajate mõõtmiseks ja jälgimiseks.

In 2006, EIC financed 72 projects in the total cost of over 55 million kroons. As a result of the finalized projects, several events and training days were organized and different equipment was bought to measure and observe various environmental indicators.



| Alamprogramm<br>Subprogram                   | Projekte<br>Projects | Maksumus<br>Cost<br>EEK |
|----------------------------------------------|----------------------|-------------------------|
| Välisõhk<br>Protection against air pollution | 31                   | 27 872 697              |
| Tehnika<br>Technology                        | 19                   | 22 504 285              |
| Maapõu<br>Earth crust                        | 22                   | 4 722 257               |
| Kokku<br>Total                               | 72                   | 55 099 239              |



*Soovime, et ettevõtjad tajusid säästliku tootmise kasulikkust.*

# EESTIL ON NÜÜDSEST IDA-EUROOPA KAASAEGSEIM KÜTUSELABOR

ESTONIA NOW HAS A MODERN  
FUEL OIL LABORATORY



2006. aasta sügise hakul valmis Keskkonna-  
ministeeriumi ja Eesti Keskkonnauuringute  
Keskuse initsiatiivil PHARE-programmi raames  
modernne akrediteeritud kütuselabor. Uus  
kütuselabor teenindab kõiki Eesti ametiasu-  
tusi. Ligi kuus aastat kestnud projekti oli kaa-  
satud veel Keskkonnainspektsioon, Keskkonna-  
ministeeriumi Info- ja Tehnokeskus, Maksu- ja  
Tolliamet, Rahandusministeerium, Majandus-  
ja Kommunikatsiooniministeerium ja Energia-  
turu Inspektsioon.

---

In the fall of 2006 an important project that had begun in 2001  
finally came to a close. The most modern accredited fuel oil labo-  
ratory in Eastern Europe was built in Estonia. The new laboratory  
enables high standard fuel oil quality surveillance and control.



Küll tegija tööd  
leiab, jõudlik istub  
jõute

Lüganuse







Eesti Keskkonnauuringute Keskuse kütuseseire koordinaatori Kristiina Nikkeli sõnul annab labor võimaluse tulemuslikult teostada tänapäevast kütuse kvaliteedi seiret ja järelvalvet.

“PHARE mestimisprojekti käigus koolitasime koostöös saksa ekspertidega välja ka kütuselabori spetsialistid. Nemad oskavad nüüd rahvusvahelistele kvaliteedinõuetele vastavalt analüüsida kütuseproove ja saadud andmeid hinnata. Tulemuseks on ebakvaliteetse kütuse kasutamise osakaalu vähenemine läbi operatiivsema ja kvaliteetsema kütusekvaliteedi järelvalve. See omakorda tähendab välisõhu väiksemat saastamist ja automootorite kahjustuste vähenemist,” lisas Nikkel.

Projekti täiendava tulemusena valmis uuring, mis kaardistab kütuse kvaliteedi juhtimissüsteemi olulised elemendid (järelvalve, seire, aruandlus Euroopa Komisjonile jne). Samuti loodi suuremahuline andmebaas kõigist Eestis asuvatest hulgimüügiga tegelevatest kütuseterminalidest ja jaemüügiga tegelevatest tanklatest.

---

In the process of PHARE project, together with German experts, specialists were trained to analyze fuel oil samples according to international quality claims.

A database was created to map all the wholesale fuel oil terminals and retail gas stations in Estonia.

*Kaardistati  
kütusekvaliteedi  
juhtimissüsteemi  
olulised elemendid*



# KESKKONNATEADLIKKUSE PROGRAMM MUUDAB SUHTUMIST

ENVIRONMENTAL AWARENESS  
PROGRAM CHANGES ATTITUDES



KIKi keskkonnateadlikkuse programmiga toetatakse tegevusi, mis teavitavad avalikkust keskkonnaprobleemidest. Samuti erinevaid aktsioone, millega kutsutakse inimesi üles muutma oma käitumist, väärtushinnanguid ja tarbimisharjumusi keskkonnasõbralikumaks.

KIKi keskkonnateadlikkuse programm jaotub viieks alamprogrammiks:

- ▶ keskkonnasõbralik käitumine ja säästlikud tarbimisharjumused;
- ▶ keskkonnaharidus ja elusloodus õpiprotsessis;
- ▶ keskkonnateavitus ja avalikkuse kaasamine otsustusprotsessi;
- ▶ elanike mõjutamine käitumaks tänapäevaste jäätmekäitluspõhimõtete järgi;
- ▶ keskkonnateadlikkuse maakondlik programm.

The priority of the environmental awareness program is to support projects that inform the public of environmental problems and call for a change of behaviour, values and consuming habits for the preservation of a better environmental state.



*Küll tüü targas tiib*

*Viljandi*



Nelja esimese alamprogrammi taotlusi hindab ja programmi eelnõu koostab Keskkonnaministeerium ning maakondliku alamprogrammi taotlusi hindavad ja programmi eelnõu koostavad KIKi keskkonnateadlikkuse maakondlikud koostööpartnerid.

Nagu varasematel aastatel, nõnda seekordki toetas KIK keskkonnaprogrammi raames kõige enam tegevusi just keskkonnateadlikkuse valdkonnas. 2006. aastal laekus KIKile keskkonnateadlikkuse programmi raames toetuse saamiseks 973 projektitaotlust, millest KIK nõukogu rahuldab 537 projekti summas ligi 39 miljonit krooni. Aasta jooksul algatati ühtekokku 447 projekti, millest aasta lõpuks jõuti valmis koguni 196 elluviimisega.

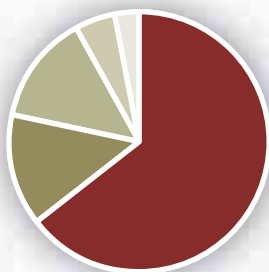
Projektide tulemusena korraldati muuhulgas mitmeid õppe-ekskursioone, õppepäevi ja koolitusi. Tehti tele- ja raadiosaated, näitusi, anti välja voldikuid ning koostati nii elektroonilisi kui paberandjal õppematerjale. Lisaks said infotahvlite ja -materjalide näol täiendust mitmed loodusõpperajad ning mitmel pool jätkus kodukoha korrastamine.

“Inimestes loodusteadmiste ja austuse kasvatamine on parim investering tulevikku,” arwab KIKi keskkonnateadlikkuse programmi spetsialist Angelika Verš.

In 2006, the EIC financed 537 projects in the total cost of almost 39 million kroons. As a result of the finalized projects, several study tours, study days and training programs were carried out. TV and radio shows and exhibitions were organized, information brochures and study materials were published. Several nature study tracks received new information boards and in many places, people continued to tidy their home environment.

### Keskkonnateadlikkuse programmi raames 2006. aastal toetatud projektid:

| Alamprogramm<br>Subprogram                                                                                                                                  | Projekte<br>Projects | Maksumus<br>Cost<br>EEK |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------|
| Keskkonnaharidus ja elusloodus õpiprotsessis<br>Environmental education and live nature in study process                                                    | 193                  | 24 932 157              |
| Keskkonnateavitus ja avalikkuse kaasamine<br>otsustusprotsessi<br>Environmental information and inclusion of the public into<br>the decision-making process | 67                   | 5 366 592               |
| Keskkonnateadlikkuse maakondlik programm<br>Environmental awareness county program                                                                          | 249                  | 5 269 484               |
| Keskkonnasõbralik käitumine ja säästlikud<br>tarbimisharjumused<br>Environmental friendly behaviour and sustainable con-<br>suming habits                   | 19                   | 1 927 780               |
| Jäätmekäitluspõhimõtete juurutamine<br>Introducing the principles of recycling                                                                              | 9                    | 1 170 031               |
| Kokku<br>Total                                                                                                                                              | 537                  | 38 666 044              |



*Inimestes loodusteadmiste ja austuse kasvatamine on parim investering tulevikku*

# LOODUSE IMED VAIMUSTAVAD LAPSI

THE WONDERS OF NATURE ENRAPTURE  
THE CHILDREN

2006. aasta suvel sai Põltsamaa lasteaia Mari algatusel ning Keskkonnainvesteeringute Keskkuse toel teoks tore projekt. Tutvustamaks Eestimaa looduse rikkusi viidi läbi viiepäevane lastelaager.

In summer 2006, the Mari kindergarten in Põltsamaa organized a five-day nature camp for the children. The camp was surprisingly popular – about 30 kids were involved and really excited about the event.

*Tegija käed leivad tööd, otsija lind leiab tera*

*Häädemeeste*







**M**ari lasteaia juhataja asetäitja Tiia Kaeramaa sõnul oli tegemist väga eduka projektiga – huvi laagri vastu oli suur nii laste endi kui ka lastevanemate poolt. Lastega tegelejad olid asjatundlikud, ilmad suurepärased ning lapsed ise toiminuga rahul.

“Laagris osales kokku 30 last ning neid juhendasid neli kogenud õpetajat. Projekti eesmärgiks oli avardada laste teadmisi loodusest ja looduskooslusest. Samuti täiendada nende teadmisi sellest, kuidas looduses käituda tuleks. Tähelepanu pöörati kõige elava ning roheline kõrvalt ka kunstilisele – koos lastega viidi läbi mitmed erinevaid kunstilisi ja käelist osavust nõudvaid tegevusi,” selgitab Kaeramaa.

Laagri päevakava oli tihe ning teha jõuti palju. Näiteks sõideti jalgaratastega Kamarisse, lastel seljas kenasti ohutusvestid ning peas kiivrid. Toimus väljasõit põnevasse Elistvere Loomaparki, kus tutvuti sealsete vaatamisväärsuste ja huvitavate loomadega. Läbi viidi jalgsimatk Põltsamaa jõe ümbruses ning korraldati väljasõit ka Endla looduskaitsealale.

Harivaid teadmisi hangiti segametsa taimekooslusest, niidukooslusest, jõekooslusest ja herbariseerimisest. Lõbusust pakkus ka telkide püstitamine ning erinevad füüsilis arendavad liikumismängud. Lisaks looduse tundmaõppimisele tegeleti ka mitmete kunstiliselt arendavate tegevustega.

Tänu projekti edule plaanib Põltsamaal asuv lasteaed Mari ka sel suvel lastega loodust nautima minna. Keskkonnainvesteeringute Keskusele on juba saadetud uue looduslaagri taotlus. Tematiline laager “Teeme tutvust veega” annaks lastele lisateadmisi vee säästlikust kasutamisest ja selle hoidmise vajalikkusest.

**T**he purpose was to create awareness of nature and what goes on in the environment around us. The learning process focused on both animals and plants. Besides the greener side of the camp, children also developed their artistic skills and played different games that challenged both their minds and the physiques.

*Laste teadmised  
loodusest laiene-  
sid märgatavalt*

# VEEKAITSE PROGRAMM AITAB HOIDA VEEKOGUDE HEAD SEISUNDIT

WATER  
PROTECTION PROGRAM PRESERVES THE  
GOOD STATE OF THE BODIES OF WATER

Veekaitse programmi eesmärk on tagada elanikkonnale kvaliteetne joogivesi ning säilitada või taastada meie veekogude puhtus. Selleks vahendab Keskkonnainvesteeringute Keskus toetusi viie alamprogrammi raames:

- ▶ joogiveevarustuse alamprogramm;
- ▶ reoveekäitluse alamprogramm;
- ▶ jääkreostuse alamprogramm;
- ▶ mitteehituslike tööde alamprogramm;
- ▶ veekogude tervendamise ja korrastamise alamprogramm.

The aim of the water protection program is to guarantee the preservation of high-quality drinking water and maintain or restore the purity of our bodies of water. The EIC approved 192 project applications which were financed in the total cost of 216 million kroons.



*Kes vana ei paika,  
see uut ei saa*

*Häädemeeste*





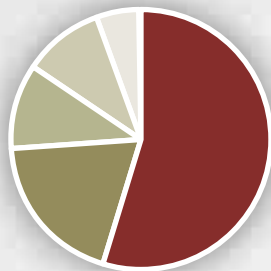


Sarnaselt eelmisele aastale jagati ka sel korral taotlejatele kõige enam raha just veekaitse programmi raames. Heakskiidu said ühtekokku 192 projekti, mille kogumaksumuseks on tervelt 216 miljonit krooni.

“On suur rõõm tõdeda, et veekaitse programm on muutnud mõnedki meie veekogud paremaks paigaks nii sealsele elusloodusele, taimedele kui ka inimestele,” nendib veekaitse programmi spetsialist Merike Üts.

Aasta jooksul lõpetati 53 projekti, mille tulemusel rajati hulgaliselt vee- ja kanalisatsioonitorustikku, reoveepuhasteid ja pumplaid. Samuti likvideeriti suurtes kogustes ohtlikke jäätmeid ja jääkreostust. Veekaitse programmi abil on mitmel pool Eestis korrastatud veekogude kallast ja puhastatud veekogusid setetest.

In 2006, 53 projects were finished which resulted in the establishment of water and sewage piping, sewage treatment plants and pump houses. Also, hazardous waste and residual pollution was collected in different places. Water protection program has helped maintain the banks of many bodies of water and clean them from sediments.



| Alamprogramm<br>Subprogram                                                           | Projekte<br>Projects | Maksumus<br>Cost<br>EEK |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------|
| Reoveekäitlus<br>Waste water treatment                                               | 44                   | 118 376 109             |
| Joogiveevarustus<br>Drinking water supply                                            | 45                   | 41 812 859              |
| Veekogude tervendamine ja korrastamine<br>Sanitation and maintaining bodies of water | 20                   | 22 544 385              |
| Mitteehituslikud tööd<br>Non-technical work                                          | 31                   | 21 612 019              |
| Jääkreostus<br>Residual pollution                                                    | 52                   | 11 723 132              |
| Kokku<br>Total                                                                       | 192                  | 216 068 504             |



Meie veekogud on muutunud paremaks paigaks nii sealsele elusloodusele kui inimestele



# VARA KÜLAS LIKVIDEERITI MAHAJÄETUD NAFTABAAS

ABANDONED OIL BASE  
WAS REMOVED

Mahajäetud naftabaas väikeasula keskel mõjub õõvastavalt. Ning on ümbruskonnale ka sama-võrd kahjulik. 2006. aasta kevadest kuni sama aasta varasügiseni likvideeriti Vara külas Tartumaal just üks selline endine naftabaas. Projekti tellijaks oli Vara vallavalitsus ning finantseerijaks Keskkonnainvesteeringute Keskus.

In the small village of Vara, an abandoned oil base was removed. The former oil base was getting too dangerous for the environment since it was situated next to the children's playground and near the housing area. The base was also used as a waste disposal area and was therefore an alarming threat to the groundwater.

*Tüü ei tapa,  
mure tapp*

*Helme*





**V**ara keskasulas asuvat mahajäetud naftabaasi poldud kasutatud juba aastaid. Territooriumi pinnas oli tugevalt reostatud ning paiknes laste mänguväljaku kõrval, elumajade vahetus läheduses. Naftabaasi asupaika kasutati veel prügiladustamise kohana, millest tingituna kahjustas reostunud pinnas ka põhjavett.

Vara vallavalitsuse toonase keskkonnaspetsialisti Kristi Kulli sõnul oli projekti eesmärgiks saavutada kontroll ohtlike jäätmete üle ning võimaldada kohalikel elanikel elada tervislikumas keskkonnas.

“Projekti tulemused olid muljetavaldavad – endine kasutult seisev naftabaas ning seda kandnud betoonalused, mahutid ja vannid likvideeriti ning taastati normaalne keskkonnaseisund. Pinnast rikkunud reostus eemaldati ning käideldi vastavalt kehtivatele nõuetele. Lammutati ka endise naftabaasi lagunenud tanklahoone,” lisas Kull.

Kokku likvideeriti neli betoonalust, 200m<sup>3</sup> reostunud pinnast ning korrastati territooriumi 400 m<sup>2</sup> ulatuses.

**T**he results of the project were quite impressive – the former oil base, layers of concrete and containers were removed. The pollution was eliminated and the balance of the environment was restored.

During the elimination process, four layers of concrete was removed, 200 m<sup>3</sup> of polluted ground collected and 400 m<sup>2</sup> of land became clean again.

Projekti raha  
SA Keskkonnainve  
Keskus

*Mahajäetud  
naftabaas  
väikeasula keskel  
mõjub õõvastavalt*

# JÄÄTMEKÄITLUSE PROGRAMM KÕRVALDAB JÄÄTMEID JA PRÜGI

WASTE MANAGEMENT PROGRAM  
ELIMINATES WASTE AND LANDFILLS

Jäätmekäitluse programmist toetatakse projekte, mille eesmärk on arendada ohtlike jäätmete ja tavajäätmete liigitikogumise ja taaskasutuse infrastruktuuri. Samuti korrastatakse projektide käigus jäätmete vastuvõtu lõpetanud prügilaid, et säiliks puhas looduskeskkond. Programm on jaotatud kolmeks alamprogrammiks:

- ▶ ohtlike jäätmete käitlemine;
- ▶ prügilate sulgemine;
- ▶ tavajäätmete käitlemine.



*Mida higisemb  
ihu, seda magu-  
samb rahu ja leib*

*Urvaste*

Waste management program supports projects that aim to develop the infrastructure of collection and recycling of hazardous and non-hazardous waste. Also landfills that have stopped accepting new waste are rearranged in order to preserve the clean environment.





2006. aastal laekus jäätmekäitluse programmist raha taotlemiseks 138 projekti. Neist heaks kiideti 75 projekti, mida rahastatakse ligi 102 miljoni krooni ulatuses.

Jäätmekäitluse programmis alustati 2006. aasta jooksul 53 projekti elluviimisega ning lõpetati 33 projekti.

"Tänu järjest parematele jäätmete liigiti kogumise ja taaskasutamise võimalustele on vähenenud loodusesse ladestavate jäätmete hulk," ütleb KIKi jäätmekäitlusprogrammi spetsialist Merike Üts.

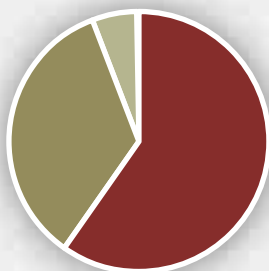
2006. aastal koguti ja käideldi ühtekokku ligi 50 tonni ohtlike jäätmeid ning arendati ohtlike jäätmete kogumisvõrgustikke. Lõppesid Kihnu ja Maasi jäätmejaamade ehitused, rajamisel on mitmed jäätmejaamad üle Eesti. Olemasolevatele jäätmejaamadele osteti uusi seadmeid ning rajati juurdeehitisi. Ühtlasi suleti 2006. aasta jooksul kolm prügilat ning uuriti veel mitme prügila sulgemise vajalikkust ja võimalusi.

In 2006, the EIC financed 75 projects from the waste management program in the total cost of almost 102 million kroons.

As a result of these projects, 50 tons of hazardous waste was collected and several hazardous waste collection networks were established. Two waste plants were built and many more waste plant projects developed. Three landfills were closed and the necessity and possibility of closing several other landfills were studied.

### Jäätmekäitluse projektide rahastamine 2006. aastal

| Alamprogramm<br>Subprogram                                | Projekte<br>Projects | Maksumus<br>Cost<br>EEK |
|-----------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------|
| Ohtlike jäätmete käitlemine<br>Hazardous waste management | 39                   | 60 846 779              |
| Tavajäätmete käitlemine<br>Non-hazardous waste management | 23                   | 35 221 565              |
| Prügilate sulgemine<br>Closing landfills                  | 13                   | 5 775 803               |
| Kokku<br>Total                                            | 75                   | 101 844 148             |



Vähenenud on  
loodusesse  
ladestatavate  
jäätmete hulk



# JÄÄTMETE TAASKASUTAMISELE ROHELINE TEE

GREEN LIGHT FOR  
RECYCLING



Orissaare vallas Saare maakonnas asuva Maasi jäätmejaama valmimiseks kulus kolm aastat. 2006. aastal edukalt lõpetatud projekti tellijaks oli Orissaare vallavalitsus ning rahastajateks SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, Leisi, Orissaare, Muhu, Pöide, Laimjala ja Valjala vallavalitsus.

Saare County now has a new waste plant for recycling. The purpose of the Maasi waste plant is to serve the households and businesses of six neighboring parishes, who can now recycle their waste in a cheaper and more effective way.



*Ep ole tööd,  
ep ole leiba*

Wiedemann





Jäätmejaam teenindab Leisi, Orissaare, Muhu, Pöide, Laimjala ja Valjala valla majapidamisi ning ettevõtjaid. Nimetatud vallad moodustasid projekti käigus jäätmejaama töö efektiivsemaks korraldamiseks Maasi Jäätmehoolduse OÜ.

Orissaare abivallavanem Mihkel Paljaku sõnul oli projekti eesmärk luua inimestele võimalus suunata oma sorteeritud jäätmed läbi Maasi jäätmejaama odavamalt ning tõhusamalt taaskasutamisele.

“Jäätmejaamas on vajalikud hooned, rajatised ja konteinerid, kus toimub sinna toodud sorditud ja sortimata jäätmete esialgne kogumine. Taaskasutatavad jäätmed suunatakse edasi mandrile ümbertöötlemiseks. Jäätmejaama koosseisu kuulub ka biolagunevate jäätmete kompostimisväljak,” lisas Paljak.

Täielikult euronõuetele vastava jäätmejaama valmimine aitas oluliselt parandada piirkonna keskkonnaseisundit. Tänu loodud liigitikogumissüsteemile väheneb tulevikus looduskeskkonda ladestatavate jäätmete kogus märkimisväärselt.

Projekti kaugem eesmärk on panna inimesed oma jäätmeid rohkem sorteerima ning neid siis sorteeritud kujul ära andma – nii väheneb oluliselt prügimäele minevate jäätmete hulk.

The waste plant has all the necessary containers and buildings to collect the waste from the habitants of six parishes. The waste that can be re-used will be transferred to the mainland for the recycling process.

The new waste plant is fully in compliance with EU directives and will significantly improve the living environment of the region.

*Vähenenud on  
looduskeskkonda  
ladestatavate  
jäätmete kogus*

# LOODUSKAITSE PROGRAMM TAASTAB JA KAITSEB VÄÄRTUSLIKKU

NATURE PROTECTION  
PROGRAM RESTORES AND  
PROTECTS THE VALUABLE



Keskkonnainvesteeringute Keskus rahastab igal aastal looduse mitmekesisuse säilimiseks teostatavaid projekte looduskaitse programmi vahenditest. Looduskaitse programmi abil hooldatakse ja kaitstakse erinevaid kaitsealasid, parke, looduslikke elupaiku ning kultuurilooliselt väärtuslikku looduskeskkonda. Projektide toetamiseks on loodud neli alamprogrammi:

- ▶ liikide kaitse korraldamine;
- ▶ kaitsealade hooldus;
- ▶ pargid ja üksikobjektid;
- ▶ looduskaitseline infrastruktuur.

Every year the EIC finances projects carried out to preserve the diversity of nature from the funds of the nature protection program. The program helps maintain different protection areas, parks, natural habitats and culturally and historically valuable natural environment.



*Vaene ei ole see,  
kes vähe teenib,  
vaid see, kes palju  
pillab*

*Palamuse*





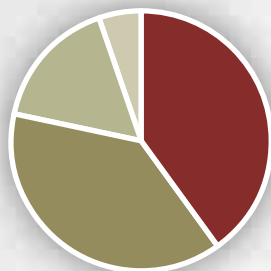


Looduskaitse programmi programispetsialist Edith Zernaski sõnul on eraldavate toetuste hulk aasta-aastalt suurenenud. “See on märk, et üha enam inimesi mõistab looduse väärtust ja hoolib selle säilimisest,” ütleb Zernask.

2006. aastal laekus Keskkonnainvesteeringute Keskusesse looduskaitse programmist abi saamiseks rekordilised 401 projekti, millest rahastati tervelt 208 projekti kogusummas üle 84 miljoni krooni. Aasta jooksul alustatud 152 projektist viidi lõpuni 56.

Looduskaitse programmist rahastatud projektide tulemusena jälgiti ja kaardistati 2006. aasta jooksul mitmeid lindude mängualasid ja pesapaiku. Ühtlasi säilitati ja istutati hulgaliselt taimi ning rajati selgrootute kudemisveekogusid. Taastati ja hooldati niitusid, luhtasid ja jõgede kaldaid, erinevaid puhkealasid ja parke, korrastati puhkealadel teid.

In 2006, the EIC financed 208 projects from the nature protection program in the total cost of over 84 million kroons. As a result of these projects, several play areas and nesting places of birds were observed and mapped. Also, many plants were preserved and planted, and spawning pools were founded for invertebrates. Several strands, meadows and riverbanks were restored, as well as recreation grounds and parks; roads on recreation grounds were renovated.



| Alamprogramm<br>Subprogram                                               | Projekte<br>Projects | Maksumus<br>Cost<br>EEK |
|--------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------|
| Looduskaitsealine infrastruktuur<br>Infrastructure for nature protection | 43                   | 33 798 833              |
| Kaitsealade hooldus<br>Maintaining protection areas                      | 95                   | 32 499 725              |
| Liikide kaitse korraldamine<br>Organising the protection of species      | 43                   | 13 717 591              |
| Pargid ja üksikobjektid<br>Parks and single objects                      | 27                   | 4 366 327               |
| Kokku<br>Total                                                           | 208                  | 84 382 476              |



Üha enam inimesi  
mõistab looduse  
väärtust ja hoolib  
selle säilimisest



# VORMSIL NÜÜD PÕNEVAD MATKARAJAD

EXCITING NEW HIKING TRAILS  
ON VORMSI ISLAND

Vormsi saare mitmekesine loodus ning omapärane rannarootsi kultuur on isegi paljudel eestimaalastel avastamata. Saare maastikukaitseala matkaradade väljaarendamise projekti taotlejaks oli Riikliku Looduskaitsekeskuse Hiiu-Lääne regioon ning finantseerijaks Keskkonnainvesteeringute Keskus. Projekt algas 2006. aasta aprillikuus ning kestis suve lõpuni. Valminud matkarajad ootavad avasüli uusi külastajaid.

Thanks to the new hiking trail on the coast of Hosby, it is now easier for the visitors of Vormsi island to explore the wonders the island has to offer.



*Iga töö kannab  
oma vilja*

*Viljandi*







**R**iikliku Looduskaitsekeskuse Hiiu-Lääne regiooni loodushariduse spetsialisti Marko Valkeri sõnul oli eesmärgiks aidata kaasa Vormsi saare looduse paremale ning mitmekesisemale tutvustamisele. Selle käigus arendati välja uus matkarada Hosby rannaniidul, mille rajamist alustati juba eelnevalt Life-Nature projekti raames.

“Küllastajatel on nüüd võimalus tutvuda Vormsi suurima rannaniidulaga Hosbys. Parem on nüüd ka matkaradade seisukord ning tänu viidastusele on tunduvalt lihtsam matkaradadel liikuda,” lisas Valker.

Vormsile paigaldati küllastajate tarbeks 12 puidust suunaviita, mis on abiks Sviby-Rumpo ja Hosby matkaradadel orienteerumisel. Hosby matkaraja algusesse ehitati treppvärav, mis aitab küllastajatel ületada matkaraja alguses olevat elektrikarjust. Lisaks püstitati neli infotahvlit, mis aitavad huvilistel tutvuda Hosby matkaraja ning Life-Nature projektialade looduse eripäraga. Infotahvlid paigutati lisaks Hosby matkarajale veel ka Rumpo ning Diby poolsaarele. Sviby-Rumpo matkarajale ehitati aga sild ja kolm purret, mis tagavad läbipääsu ka niisketest kohtadest.

Matkarajad suurendavad nii kohalike elanike kui turistide keskkonnateadlikkust. Loodusainete õpetajatele on loodud suurepärane võimalus õuesõppe tunnis käsitleda rannaniitude elustikku ning majandamist.

**T**he hiking trail now has 12 wooden signposts to facilitate navigation on the Svivy-Rumpo and the Hosby hiking trails on the islands biggest coastal zone. A stair gate was built to the starting point of the trail to help cross the electric herd. Four information boards were put up to inform the visitors about the natural sights of Vormsi Island and the hiking trails.

The hiking trail was established primarily for the visitors of the island, but it can also be of great help for teachers of biology and others.



*Vormsi saare mitmekesine loodus ning omapärane rannarootsi kultuur on isegi paljudel eestimaalastel avastamata*



# METSANDUSE PROGRAMM KUTSUB ÜLES METSA SÄÄSTVALT KASUTAMA

THE FORESTRY PROGRAM CALLS  
FOR SUSTAINABLE USE OF THE FOREST



KIKi keskkonnaprogrammi üks osa on suunatud otse metsa. Metsanduse programm hoolitseb selle eest, et inimesed saaksid metsast maksimaalselt kasu. Ning teeksid samas metsaelule minimaalselt kahju.

The forestry program makes sure that people benefit from the forest maximally while causing the forest and its habitants minimal damage. It supports projects that aim to renew and replant forests and protect the ecosystems of the forests. Often, the projects carry out forestry training and research. At the same time, the forestry program preserves the number of hunting game animals as a self-renewing resource and minimizes the damage to the game population.



*Kus vara saadud,  
sääl vaeva nähtud*

*Äksi*







Metsanduse programm jaotub metsanduse ja jahinduse alamprogrammiks. Metsanduse programmist toetatakse ühelt poolt projekte, mis tegelevad metsade uuendamise ja taas- metsastamisega. Teisalt aga tegeleb metsanduse programm ka jahiulukite arvu taastusvaruna säilimise ja ulukikahjustuse ulatuse vähendamisega.

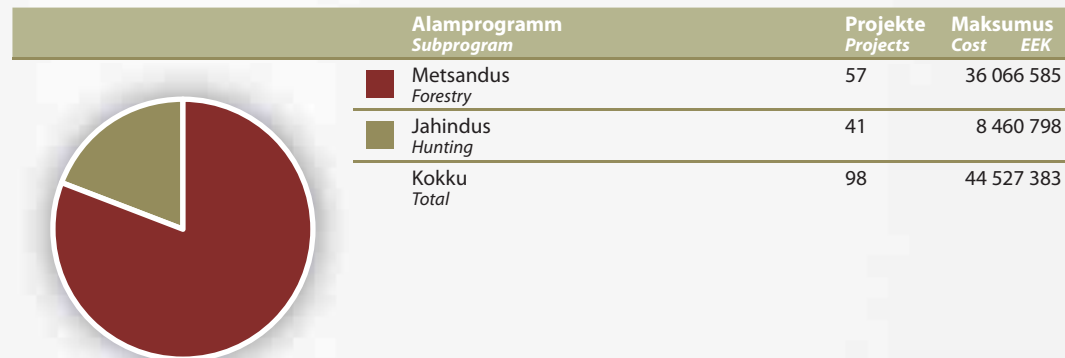
KiKi programmispetsialist Margit Kivimäe koordineerib metsanduse programmi toetuste eraldamist. Ta ütleb, et vastupidiselt levinud väärarusaamale on metsamajandus ja jahindus looduse tasakaalu säilimiseks hädavajalikud.

“Toetuse saamiseks laekunud projektide mitmekesisus ja kõrge tase näitavad, et teadlikkus säästlikust metsa- ja jahipidamisest on üsna hea,” põhjendab Kivimäe.

2006. aasta metsandusprogrammi saavutuseks võib lugeda Euroopa Metsanduse Foorumi ning paljude väiksemate koolituste korraldamist. Valmisid ka erinevad infomaterjalid metsandusala teadlikkuse tõstmiseks. Jahindusprojektide tulemusena omandasid uusi teadmisi ja oskusi mitmed jahindusega seotud inimesed. Täiendati jahiklubide varustust ning hooldati jahilasketiire ja õpperadu.

Metsanduse programmist finantseeris KiK 2006. aastal 98 projekti summas ligi 45 miljonit krooni.

In 2006, the EIC financed 98 projects in the total cost of almost 45 million kroons. As a result of these projects, the European Forestry Forum as well as other smaller training days took place. Several brochures were compiled to raise the awareness on forestry. As a result of the hunting projects, several hunting clubs received new equipment and many hunting ranges and study tracks were maintained.



Vastupidiselt levinud väärarusaamale on metsamajandus ja jahindus looduse tasakaalu säilimiseks hädavajalikud





# KARITSASSE RAJATI ULUKITE VAATLUSEKS LOODUSLIK KLASS

HUNTING PATH  
IN KARITSA VILLAGE

2006. aasta suvel alustas MTÜ Kaiu Jahindusklubi Rapla maakonda, Kaiu valda Karitsasse jahindusliku õpperaja ehitamist. Novembrikuus edukalt lõpetatud ettevõtmist finantseeris KIK.

The village of Karitsa now has a natural classroom for observing game animals. The new path has a variety of purposes, such as educating youngsters and also developing the artistic skills of nature photographers.

*Kuidas teed,  
nõnda saad; hästi  
teed, hästi saad*

*Häädemeeste*







**K**aiu jahindusklubi liikmetel tekkis mõte rajada noortele loodushuvilistele ning jahimeestele looduslik koolituskeskkond, mis sobib väga hästi ka ürituste läbiviimiseks. Kus mujal, kui mitte looduses, õpib ettevõtlik noor tundma uluki hoolet ning täiendab end ametialaselt professionaalne jahimees.

Kaiu Jahindusklubi juhatuse liikme Kalev Kiviste sõnul sobib õpperada ka noortele, lastele ja ekskursantidele väljastpoolt Raplamaad. Samuti on loodusfotograafide meeleheaks nüüd kergem tabada pildile mõni söödakoha juures peatuv metsloom.

“Projekti käigus loodi metskitsedele söögisõim, söödahoidla koos sõimega ning soolak, mida limpsides saavad ulukid täiendavalt mineraalaineid. Metssigade jälgimiseks ehitati jahikantsel ja söödaautomaat. Et elus looduses toimuvat ka eemalt jälgida saaks, raiuti maha vaadet takistanud võsa,” lisas Kiviste.

Koolituskohana ehitati ümarpalgist püstkoda ning sinna sisse lõkkealus, et külmemal ajal saaksid õppehuvilised end soojendada. Ehitatud püramiidi seintele on paigaldatud ka kolm jahindusliku sisuga õppestendi. Lisaks valmis parkimisplats autodele ja bussidele.

Karitsa õpperada loob head võimalused noorte jahimeeste koolitamiseks. Lisaks on võimalik nüüd tutvustada laiemale avalikkusele jahimehi kui loomadest ja loodusest hoolivaid kohuse-tundlikke inimesi.

---

**T**he project involved building a manger, container for the fodder with a manger and a salt stick to guarantee extra minerals for game animals.

The educational center also built a pyramid-shaped wooden tent with a fireplace to keep warm during the winter. Three information boards about hunting and different wild animals were posted on the walls of the tent.

The hunting path in Karitsa creates a perfect environment for the education of young hunters and groups of schoolchildren to discover and study the wonders of the forest.



*Metsloomadele  
ehitati söögisõim,  
söödahoidla ja  
soolak*



# EESMÄRGIKS KALANDUSE TASAKAALUSTATUD ARENG

BALANCED DEVELOPMENT  
OF FISHERY IS THE PRIORITY



Et saavutada tasakaal kalavarude kasutamise ja kaitse vahel, on KIK loonud võimaluse saada abi kalanduse programmi raames. Kalanduse programmist rahastatavate projektide eesmärk on tagada nii rannikumere kui sisevete kalavarude bioloogiline mitmekesisus ning kalavarude pikaajaline säilimine. Nii võivad kutselised ja harrastuskalastajad ka tulevikus kalapüügiga tegeleda. Kalanduse programmi rakendamiseks on loodud neli alamprogrammi:

- ▶ kalandusalased teadusuuringud;
- ▶ kalavarude taastootmine;
- ▶ kalandusalased arendusprojektid;
- ▶ kalavarude kaitse ja kontroll.

The fishery program aims to create the balance between using and protecting the fish stock. The projects financed from the fishery program guarantee the biological diversity and long-term preservation of the fish stock both in coastal sea as well as rivers and lakes.



KALANDUSE  
INVESTEERINGUTE  
KESKUS

*Ega kurtmisest ei  
saa putru keeta*

*Karksi*



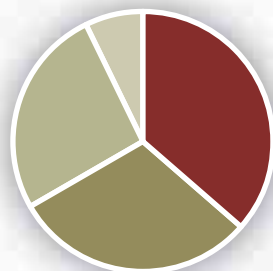


Kalanduse programmi korralduse eest KIKis vastutav Margit Kivimäe tõdes, et loodab järgvatelt aastatelt projektitaotluste arvu suurenemist. "Nii on konkurents tugevam ja nõukogul valikuvõimalus suurem," selgitab Kivimäe.

Tänavu laekunud 91 taotlusest rahuldati 33 projekti summas ligi 30 miljonit krooni. Rahuldatud 33 projektist alustati tervelt 28 elluviimise ja lõpetati 10 projekti.

2006. aasta projektide tulemusena anti välja Kalanduslehte, korraldati seminare ja õppepäevi. Suur hulk tegevusi oli suunatud kalade elukeskkonna parandamisele – loodi paremaid kudemisvõimalusi, kalavarude taastootmisega asustati siseveekogudesse ja ka rannikumerre suurel hulgal elujõulisi kalu ja jõevähke. Kalade kaitse ja veekvaliteedi parandamiseks puhastati mitmes paigas järvi võrkudest.

In 2006, the EIC financed 33 projects in the total cost of almost 30 million kroons. As a result of these projects, several seminars and training days were held. A lot was done to improve the habitat of the fish – better spawning conditions were created and lots of vital fish and crayfish were released in inner waters and coastal sea areas to increase regeneration. In several places, rivers were cleaned of nets to improve the protection of fish and the quality of water.



| Alamprogramm<br>Subprogram                                                | Projekte<br>Projects | Maksumus<br>Cost<br>EEK |
|---------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------|
| Kalavarude kaitse ja kontroll<br>Protection and supervision of fish stock | 5                    | 10 805 948              |
| Kalandusalased teadusuuringud<br>Fishery research                         | 9                    | 8 971 906               |
| Kalavarude taastootmine<br>Regeneration of the fish stock                 | 9                    | 7 711 382               |
| Kalandusalased arendusprojektid<br>Development projects on fishery        | 10                   | 2 139 456               |
| Kokku<br>Total                                                            | 33                   | 29 628 692              |

Nii võivad kutselised ja harrastuskalastajad ka tulevikus kalapüügiga tegeleda.





# KAHALA JÄRVE KALADEL NÜÜD PAREMAD ELU- JA KUDEMIS- TINGIMUSED

THE FISH IN THE KAHALA LAKE  
HAVE BETTER SPAWNING CONDITIONS



Kuusalu valla elanike rõõmuks remonditi 2006. aasta suvel Kahala järve kaitsetamm. Projekti taotlejaks oli MTÜ Kahala Järv ning rahastajaks Keskkonnainvesteeringute Keskus, ehitustöid teostas AS Kumari.

The habitants of Kuusalu parish now have a reason to be happy: the shore protection dam of Kahala Lake is finally fixed.

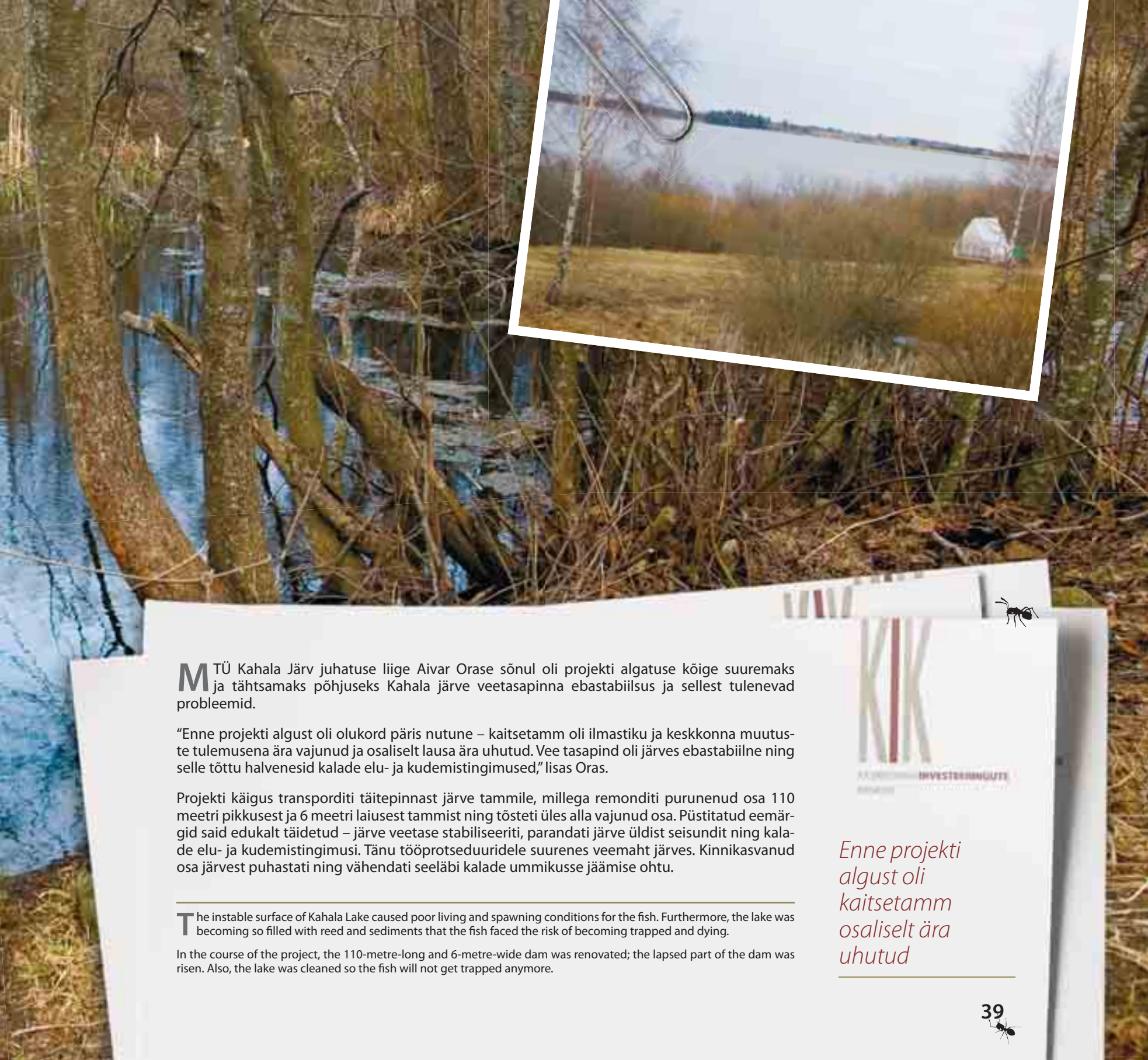


*Töötegija töö  
äi lõpe ja  
märahobuse  
söömine äi lõpe ka*

*Emmaste*







**M**TÜ Kahala Järv juhatuse liige Aivar Orase sõnul oli projekti algatuse kõige suuremaks ja tähtsamaks põhjuseks Kahala järve veetasapinna ebastabiilsus ja sellest tulenevad probleemid.

“Enne projekti algust oli olukord päris nutune – kaitsetamm oli ilmastiku ja keskkonna muutuste tulemusena ära vajunud ja osaliselt lausa ära uhtunud. Vee tasapind oli järves ebastabiilne ning selle tõttu halvenesid kalade elu- ja kudemistingimused,” lisas Oras.

Projekti käigus transporditi täitepinnast järve tammile, millega remonditi purunenud osa 110 meetri pikkusest ja 6 meetri laiusest tammist ning tõsteti üles alla vajunud osa. Püstitatud eemärgid said edukalt täidetud – järve veetase stabiliseeriti, parandati järve üldist seisundit ning kalade elu- ja kudemistingimusi. Tänu tööprotseduuridele suurenes veemaht järves. Kinnikasvanud osa järvest puhastati ning vähendati seeläbi kalade ummikusse jäämise ohtu.

**T**he instable surface of Kahala Lake caused poor living and spawning conditions for the fish. Furthermore, the lake was becoming so filled with reed and sediments that the fish faced the risk of becoming trapped and dying.

In the course of the project, the 110-metre-long and 6-metre-wide dam was renovated; the lapsed part of the dam was risen. Also, the lake was cleaned so the fish will not get trapped anymore.

*Enne projekti  
algust oli  
kaitsetamm  
osaliselt ära  
uhtunud*





# MAAKONDLIKUST PROGRAMMIST RAHASTATAKSE VÄIKEPROJEKTE

SMALLER PROJECTS FINANCED  
FROM COUNTY PROGRAM



Maakondlik programm on loodud selleks, et tõsta erinevate maakondade keskkonnakaitse taset. Programmist rahastatakse selliseid projekte, mis on jäänud välja teistest programmidest. Enamasti on selle põhjuseks programmi- de rahastamisvõimaluste piiratus.

The aim of the county program is to finance smaller-scale projects that have not received money from other environmental programs. They are also less expensive, yet they are extremely important for the implementation of various county development plans.



*Mis tehtud,  
see maksetud*

*Haljala*







See tähendab seda, et finantseeritakse projekte, mis sobivad oma sisult keskkonnaprogrammide erinevatesse valdkondadesse (va keskkonnateadlikkuse valdkond, millel on eraldi maakondlik alamprogramm), kuid on oma mahult väiksemad. Samas on need projektid maakondlike arengukavade täitmise seisukohalt väga olulised.

2006. aastal rahastati ühtekokku 234 projekti, mille kogumaksumuseks kujunes pisut üle 13 miljoni krooni. Seega võib öelda, et keskmiselt maksis üks projekt vähem kui 60 000 krooni.

In 2006, the EIC financed 234 projects in the total cost of over 13 million kroons. That means that on average, the cost of one project did not exceed 60 000 kroons.

| Maakond<br>Province | Projekte<br>Projects | Maksumus<br>Cost<br>EEK |  |
|---------------------|----------------------|-------------------------|--|
| Viljandimaa         | 15                   | 1 323 811               |  |
| Tartumaa            | 27                   | 1 247 065               |  |
| Harjumaa            | 15                   | 1 243 518               |  |
| Lääne-Virumaa       | 12                   | 1 123 980               |  |
| Pärnumaa            | 12                   | 1 055 964               |  |
| Läänemaa            | 22                   | 1 009 317               |  |
| Jõgevamaa           | 15                   | 1 000 432               |  |
| Ida-Virumaa         | 14                   | 765 153                 |  |
| Saaremaa            | 12                   | 761 092                 |  |
| Valgamaa            | 14                   | 751 744                 |  |
| Võrumaa             | 15                   | 718 155                 |  |
| Põlvamaa            | 12                   | 668 727                 |  |
| Hiiumaa             | 21                   | 597 847                 |  |
| Järvamaa            | 14                   | 595 498                 |  |
| Raplamaa            | 14                   | 364 485                 |  |
| Kokku               | 234                  | 13 226 788              |  |



Need projektid on maakondlike arengukavade täitmise seisukohalt väga olulised

# ELVAS UURITI KOHALIKU PUHKEPIIRKONNA KÜLASTATAVUST

AN INQUIRY OF VISITORS  
OF THE LANDSCAPE RESERVE  
IN ELVA

Täpne teadmine, kui palju üht või teist kaitseala inimesed külastavad, on äärmiselt oluline. Just sellised andmed annavad looduskaitsetele sõnumi, kas külastajate arvu tuleks piirata või hoopiski uusi huvilisi kohale meelitada.

In 2006 an inquiry was conducted to find out how many people visit the Elva-Vitipalu and Vapramäe landscape reserves. This information is crucial for the better preservation and maintainance of the mentioned areas.

*Kõik om hää,  
mis hästi tetas*

*Kambja*







**S** eetõttu korraldatigi 2006. aastal Vapramäe ja Elva-Vitipalu maastikukaitseala külastatavus-uuring. Uuring teostati Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutuse ja OÜ Geomeedia koostöös ning Keskonnainvesteeringute Keskuse ja Phare CBC 2003 rahalisel toel. Projekt kestis ühtekokku kuus kalendrikuud – aprillist septembrini – ja viidi läbi Nõo, Konguta ja Palupere vallas.

Vapramäe-Vellavere-Vitipalu SA juhatuse esinaise Gea Järvela sõnul aitab valminud külastavus-uuring analüüsida kaitsealade külastatavust ja koormustaluvust, millelaadset ei ole varem selles piirkonnas läbi viidud.

“Peamiseks eesmärgiks oli Elva puhkepiirkonna kaitsealade ning üksikobjektide maastikukaitsealadel – näiteks Luke ja Hellenurme mõisaparkide – külastajate arvu teadasaamine. Kaudsemaks, kuid mitte vähemtähtsaks info kogumise tulemuseks oli antud alade eesmärgipärane hoidmine, hooldamine ja korrastamine,” lisas Järvela.

Projekti tulem väljendus kolmes etapis. Esmalt viidi läbi uuring, seejärel avaldati sellest trükibv- versioon ning kõige lõpuks toimus uuringu tulemusi kajastav presentatsioon Waide motellis.

Projekti raames valminud külastusuuring viidi läbi vastavalt väljatöötatud metoodikale, mida võib kasutada ka teistel kaitsealadel sarnaste uuringute läbiviimiseks.

**T** he project was carried out in three phases: first, an inquiry was conducted, second, the printed version of the results was published, and third, the results were presented to the public in Waide motel.

The method worked out to conduct the inquiry can be used to study the frequency of attendance at other similar reserves.



*Kas külastajate  
arvu tuleks  
piirata või  
hoopiski uusi  
huvilisi kohale  
meelitada?*



# ÜHTEKUULUVUSFONDIST RAHASTATAKSE SUURPROJEKTE

THE COHESION FUND  
FINANCES LARGE PROJECTS

Ühtekuuluvusfondi (Cohesion Fund) abil toetab Euroopa Liit vähemarenenud piirkondade arengut. Selleks rahastatakse Ühtekuuluvusfondist suuri transpordi- ja keskkonna infrastruktuuri projekte. Perioodil 2000–2006 on Euroopa Liit toetanud üle paarikümne keskkonnaprojekti kogusummas üle 1 miljardi krooni, millele lisandub toetusesaaja omafinantseering. Ühtekuuluvusfondi projekti omafinantseering on võimalik katta KIKi toetuse- või keskkonnalaenuga.

The European Union implements its regional policies through the Cohesion Fund, which finances major transportation and environmental infrastructure projects. The priorities of the Cohesion Fund are the projects in the field of drinking water, wastewater and waste management, and air purity.

*Tegija kääs sünnib  
mitu, magaja kääs  
lähäb unigi hukka*

*Lääne-Nigula*



Ühtekuuluvusfondist on esmajärjekorras toetust saanud keskkonda kaitsvad ja parandavad projektid, mille eesmärgiks on:

- ▶ elanike joogiveega varustamine;
- ▶ reovee- ja jäätmekäitlus;
- ▶ õhu puhtuse tagamine.

Keskonnainvesteeringute Keskuse ÜF programmi koordinaatori Hannes Aarma sõnul nõustab KIK toetuse taotlejaid projektide ettevalmistamisel ja kontrollib nende tegevust projektide rakendamisel.

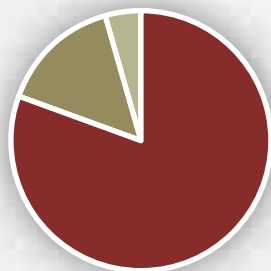
“Ühtekuuluvusfondist saavad toetust taotleda kohaliku omavalitsuse enamusosalusega äriühingud ja sihtasutused, riigiasutused ja riigi enamusosalusega ettevõtted. Samuti keskkonnakaitse ja transpordiga seotud riigiasutused ning mittetulundusühingud ja sihtasutused. Finantseeritav infrastruktuur peab kindlasti kuuluma avalikule sektorile,” selgitab Aarma.

Oluline on teada, et toetuse saamiseks peab projekti eesmärk vastama ELi keskkonnapoliitika suundadele ja põhimõtetele (direktiivide nõuetele), nagu keskkonda säästva arengu toetamine, reostuse vältimine, tekkinud reostuse kõrvaldamine reostuskoldes, “saastaja maksab” printsiip jne.

2006. aastal jätkati Ühtekuuluvusfondi raames varem algatatud projektide rahastamist. 2006. aastal tehti Ühtekuuluvusfondi projektidele väljamakseid ligi 385 miljoni krooni ulatuses.

The applicants are companies and foundations with the local municipalities or state institutions as their major shareholders, as well as non-profit organizations, and foundations that are connected with nature protection and transportation. In order to receive financial aid, the projects need to be drawn up according to the EU environmental principles such as the precautionary principle, the prevention principle, the principle that environmental damage should as a priority be rectified at source, and the polluter pays principle.

In 2006, almost 385 million kroons from the Cohesion Fund was channelled into the ongoing projects.



| Alamprogramm<br>Subprogram                                              | Maksumus<br>Cost<br>EEK |
|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| Veevarustus- ja reoveekäitlus<br>Water Supply and wastewater management | 309 975 835             |
| Jäätmekäitlus<br>Waste management                                       | 57 610 107              |
| Tehniline abi<br>Technical aid                                          | 16 886 132              |
| Kokku<br>Total                                                          | 384 472 074             |

Perioodil  
2000–2006 on  
Euroopa Liit  
toetanud üle  
paarikümne kesk-  
konnaprojekti  
kogusummas ligi  
1 miljard krooni



# VALGAS PUHAS VESI

PURE WATER  
IN VALGA



AS Valga Vesi, Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja AS Merko Ehituse ühisel jõul teostati aastatel 2004–2006 Valga vee- ja kanalisatsioonivõrgu laiendustööd.

Valga citizens now have a water and sewerage system that is fully in accordance with the demands of EU directives.



*Töö kiidab  
iseennast*

*Kuusalu*





Tänuväärt projekti eesmärgiks oli viia Valga linna joogiveevarustus ja reovee käitlemine vastavusse nii Eesti seaduste nõuete kui Euroopa Liidu direktiividega. Selle saavutamiseks vahetati välja ja ehitati vee-, kanalisatsiooni-, survekanalisatsiooni- ja sadeveetorustikku ning reoveepumplaid terve Valga linna territooriumil. Koostöö osapoolte vahel kulges edukalt ning projekt lõpetati ennetähtaegselt.

Nüüdsest on ligi 90%-l Valga linna elanikest võimalus liituda parema ühisveevärgi ja kanalisatsiooniga ning tarbida tervise kaitsenõuetele vastavat vett. Projekti käigus ehitati ja renoveeriti 27 kilomeetrit vee- ja kanalisatsioonitorustikku. Lisaks 3 kilomeetri ulatuses survekanalisatsioonitorustikku ning 9 kilomeetri ulatuses sadeveetorustikku. Valga linnal on nüüd ka 6 uut reoveepumplat. Tulemus on muljetavaldav – ühisveevärgi antav vesi vastab täielikult kõigile Euroopa Liidu direktiivides rangelt fikseeritud joogivee kvaliteedinõuetele.

AS Valga Vesi projektijuhi Meelis Linnamäe sõnul pole vastvalminud torustikes projekti tulemina enam ebameeldivaid lekkeid ning Valga elanikud kasutavad vett tunduvalt kokkuhoidlikumalt kui varem. Soetati ka uus kaasaegne tehnika, mille abil saab järjepidevalt otsida ning parandada võimalikke tekkinud lekkeid ja infiltratsiooni.

“Veetorustike ehitamise ja renoveerimise tulemused aitavad paljuski kaasa ka Eesti-Läti piiriülese jõe Pedeli veekeskkonna kaitsesele. Nimelt rajati mõned reoveekanalisatsiooni torustikud tänavatele, mis külgnevad vahetult Pedeli jõega. Varem juhiti reovesi sealt otse jõkke, mis tõi endaga kaasa tuntavaid probleeme keskkonna seisundile,” lisas Linnamägi.

AS Valga Vesi on täiendavalt tööle palganud ka IT spetsialisti, kelle ülesandeks on luua ning hallata uute torustike digitaalset andmebaasi. Uus loodud ametikoht muudab AS Valga Vesi tööprotsessi veelgi efektiivsemaks ning sujuvamaks.

Hea uudisena saame ka tõdeda, et ettevalmistamisel on uus Valga maakonna ja sealhulgas Valga linna veevärgi arendav projekt, mille rahastamist taotletakse samuti EL Ühtekuuluvusfondist. Eesmärgiks on saavutada täielik vastavus joogiveevarustuse ja reoveekäitlemise nõuetega, et nii inimeste tervis kui ka keskkonna seisund oleks parem.

The project involved building and replacing the entire water and sewerage network, compression of the sewer pipe work and the waste water pump system. Altogether, 27 kilometres of water and sewerage pipes, 3 kilometres of pipes for sewerage pressure systems and 9 kilometres of drainage was built.

Today, almost 90% of the habitants of Valga have the opportunity to join the improved common water and sewerage system. Furthermore, the consumed water is in accordance to the health claims set by the EU. The new water and sewerage system also improves the protection of the water in the Pedeli River that runs across the Estonian-Latvian boarder.



*Enamus Valga elanikest saab nüüd tarbida tervisekaitsenõuetele vastavat vett*



# EURORAHA VOOLAB EESTIMAA LOODUSESSE

EUROPEAN FUNDS PRESERVE  
THE ESTONIAN NATURE

Keskkonnainvesteeringute Keskus suunab keskkonnasektorisse ka Euroopa Regionaalarengu Fondi abi. Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) on üks neljast Euroopa Liidu struktuurifondist, mis asutati Euroopa Liidu liikmesriikide majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks, eri regiooni- de arengutaseme ühtlustamiseks ning eba- soodsamates piirkondades mahajäämise vähendamiseks.

European Regional Development Fund (ERDF) is one of the four structural funds of the European Union which are ment for strengthening the economic and social communion of the member states, evening up the level of development in different regions and speeding up the development of disadvantaged regions.



*Söötind põld  
tahab teravat äket*

*Wiedemann*







KIKi ERF allüksuse juht Helen Sulgi sõnul toetatakse ERFist keskkonnainfrastruktuuri arendamist neljas valdkonnas:

- ▶ veekasutus- ja kaitse;
- ▶ jäätmekäitlus;
- ▶ taastuveneergetika;
- ▶ bioloogilise ja maastikulise mitmekesisuse taastamine.

Projektide elluviimisel tervendatakse ja taastatakse veekogude seisundit, laiendatakse taastuva energiaallikate kasutuselevõttu, suletakse ja saneeritakse prügilaid. ERF abil rahastatakse projekte, millega rakendatakse jäätmete valikkogumise süsteeme ning laiendatakse jäätmete taaskasutamist. Lisaks on investeringud suunatud Natura 2000 alade bioloogilise ja maastikulise mitmekesisuse, sealhulgas poollooduslike koosluste, soode ja märgalade ning elupaikade säilitamisele ja taastamisele.

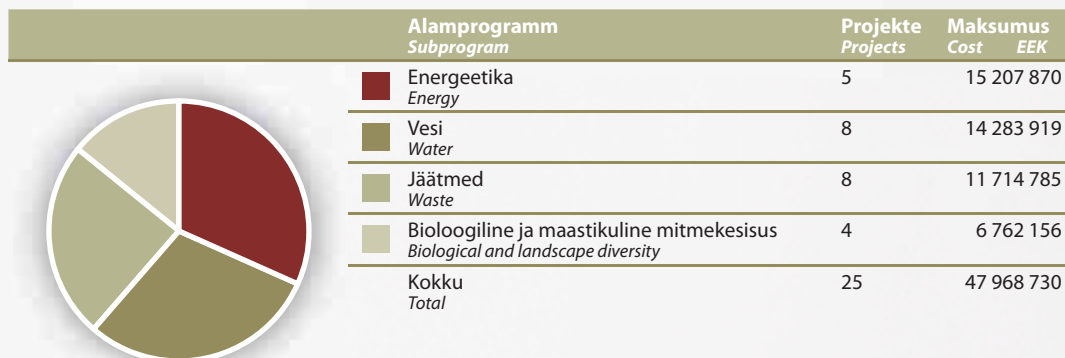
Perioodil 2004–2006 viidi läbi neli toetuse taotlemise vooru, mille käigus toetati 91 projekti 150 miljoni krooni ulatuses ERF rahadest ja KIKi kaudu liikuvatest keskkonnatasudest 17 miljoni krooni ulatuses.

Viimasesse 2006. aastal toimunud vooru laekus 54 taotlust, millest heakskiidu pälvis 25. Viimase taotlusvooruga käigus jagati ühtlasi toetusteks seni kasutamata jäänud, projektide ärajäämise või odavnemiste tõttu vabanenud vahendid. Seetõttu eraldati neljandas voorus projektidele ERFist toetusi 48 miljonit krooni ning KIKi kaasfinantseeris projekte 7 miljoni krooni ulatuses.

“Toetamiseks leiti igati väärilised projektid, kuid siiski tahaks loota, et järgnevatel aastatel taotlejate aktiivsus ning seeläbi ka projektide mitmekesisus ja kvaliteet kasvavad,” nentis Helen Sulg ja täpsustas: „Algav uus rahastusperiood on heas mõttes väljakutse kogu Eestile.”

The projects financed from ERDF improve the state of bodies of water, help to expand usage renewable energy resources, close landfills. The means also encourage the recycling of waste, preservation and restoration of biological and landscape diversity in Natura2000 areas.

During the period of 2004–2006, 91 projects were financed in the total cost of 150 million kroons of ERDF funds and 17 million kroons of co-financing by EIC from the environmental fees. The last call for application took place in 2006 and out of the 54 project applications 25 were approved and financed in the total sum of 48 million kroons from ERDF and 7 million kroons of co-financing from EIC.



*Euroopa  
Regionaalarengu  
Fond loodi Euroopa  
Liidu liikmesriikide  
majandusliku ja  
sotsiaalse  
ühtekuuluvuse  
tugevdamiseks*



# STRUUGA VANAJÕGEDE SETETEST PUHASTAMINE

CLEANING  
THE STRUUGA OLD RIVER  
MEANDERS OF SEDIMENTS



Ida-Virumaa Struuga maastikukaitseala muudavad ainulaadseks Narva jõe vanajõed – Jaama ja Karoli. Struuga jõed ja jõelooges moodustunud luhad on tuntud üle-Euroopalise tähtsusega selgrootute, linnu-, taime- ja kalaliikide elupaikadena. Näiteks leidub seal tõugja, hingi, võldase, vingerja, ojasilmu, haugi ja latika kudemispaiku. Samuti paksukojalise järvekarbi elupaiku ning rukkiräägu, soorätsu ja rohunepi toitumisalasid, elupaiku ja pesitsuskohti.

---

The water meadows of Struuga landscape reserves are valuable nesting and resting areas for many birds, one encounters many endangered species of plants, fish and invertebrates there.



*Parem tööd teha  
mureta, kui jõude  
olla murega*

*Vaivara*





**M**adalatel luhtadel voolavates jõgedes on sagedaseks probleemiks suudmealade setetega ummistumine. Veevahetus Narva jõega on praktiliselt katkenud ja talviti hukkub jõgede suudmealade põhjani jäätumise tagajärjel hapnikupuuduses massiliselt kalu. Lisaks ohustab Struuga maastikukaitseala väärtuslikke tarnaluhtasid üha enam võsastumine.

Riikliku Looduskaitsekeskuse Ida-Viru Regiooni projektijuhi Aija Kose sõnul plaanitakse Struuga maastikukaitsealal taastada ligi 50 hektari ulatuses luhakooslusi. Lisaks taastatakse Jaama vana-jõe sissevoolukanal kuue meetri laiusena ning väljavoolualalt eemaldatakse settekor.

Projekti raames juba hangitud niiduk-mättapurustaja, mootorpaat, ATV, lumesaan, mootorsaag ja muu spetsiifiline tehnika on vältimatult vajalik töötamiseks vanajõgede piirkonnas. Tulevikus saab neid rakendada ka teistel Ida-Viru kaitstavatel objektidel tehtavatel seire- ja järelvalvetöödel.

Projekti kogumaksumuseks 5,23 miljonit krooni, millest 3,85 miljonit krooni kaetakse ERF struktuuritoetusest ning 1,38 miljonit krooni omafinantseeringuna Riikliku Looduskaitsekeskuse Ida-Viru regiooni eelarvest.

Lisaks olulisele panusele Natura 2000 kaitsealade võrgustiku säilimisel aitab Struuga maastikukaitseala projekt märkimisväärselt kaasa ka piirkonna tööhõive hoogustamisele. Ulatuslik maastikukaitsealaline tegevus loob uusi töökohti nii looduskaitse kui arendustöödega tegelevates organisatsioonides ja ettevõtetes.

**S**ince the riverbed is so clogged up with sediments, there is hardly any water exchange with the Narva River. In winter, the old rivers therefore freeze to the bottom and thousands of fish die in the lack of oxygen. Furthermore, the Struuga meadows are slowly being conquered by brushwood.

Because of this, the East-Viru region of the Nature Protection Centre decided to clean 50 hectare of water meadows, restore the 6-metre-wide Jaama River inflow canal and remove the sediment plug from the outflow area. The specific machinery bought for the better implementation of this project can be used in the future for observations and supervision on the landscape reserve.

*Talviti hukkub jõgede suudmealade põhjani jäätumise tõttu massiliselt kalu*



# KIKIST SAAB KESKKONNALAENU TERVIKLAHENDUSENA

EIC GIVES SHORT-TERM AND  
LONG-TERM ENVIRONMENTAL LOANS



KIKi keskkonnalaenud on mõeldud investeeringuteks mahukamatesse veemajanduse, jäätmekäitluse ning taastuvenergeetika projektidesse. Taotleja, kes saab toetust KIKi keskkonnaprogrammist, ERFist või ÜFist, võib katta omaosaluse KIKist võetava laenuga.

The EIC environmental loans were created to finance major projects of water economy, waste management and renewable energy. The interest rate of the EIC loans is relatively the same as in commercial banks. However, the EIC loans attract with their longer loan terms.



*Kes häste tege, tuu  
parembat näge*

*Setumaa*







**K**uni 2006. aasta esimese kvartalini vahendas KIK Euroopa Investeeringuspanga välislaene. Siis aga tagastas KIK Euroopa Investeeringuspangale laenu ning alustas laenude andmist KIKi omavahenditest. KIKi laenuintresside tase on kommertspankadega võrrelduna sama, kuid laenutaotlejatele on atraktiivne KIKi laenude pikem tagasimakseperiood.

Võimalik on taotleda nii pikaajalisi kui lühiajalisi keskkonnalaene. Pikaajaliste keskkonnalaenude tasuvusaeg on pikem kui tavaliste äriprojektide puhul – laenu tähtajaga kuni 20 aastat ja maksepuhkusega kuni 10 aastat. Laenu on võimalik taotleda kuni 15 miljonit krooni ühele projektile. Sobivateks projektideks on näiteks investeeringud puhtama tootmisprotsessi loomiseks, rohelse energia tootmiseks, energiasäästu suurendamiseks, materjalide taaskasutuseks jne. Lühiajalised keskkonnalaenud on mõeldud projektide sildfinantseerimiseks. Näiteks pakub KIK lühiajalist laenu nii ERF kui ka LIFE programmide raames rahastatavate projektide sildfinantseerimiseks.

2006. aastal ulatus keskkonnasektori laenude maht 124 miljoni kroonini. 2006. aastal sõlmiti neli uut lepingut kokku summas 4 071 311 krooni.

**T**he maximum loan for long-term loans is 15 million kroons per project and the date due up to 20 years with repayment holiday of up to 10 years. The short-term loans usually cover the self-funding claim of several other environmental projects such as those funded from ERDF and LIFE programs.



*Laenutaotlejatele on atraktiivne KIKi laenude pikem tagasimakseperiood.*



# SIPELGAJUTT

## THE STORY OF THE ANT



### Miks need sipelgad käesoleva aastaraamatu lehekülgedel sebivad? Ja mis seos on neil töötarkusi väljendavate vanasõnadega?

Tegelikult on juba mõnda aega KIKi interneti koduleheküljelt askeldamas vilgas virtuaalsipelgas. Sellepärast, et sipelgas sai KIKi sümboliks aastal 2004. Sipelgaid võite leida KIKi ümbrikutelt, blankettidelt ja ka meie töötajate visiitkaartidelt. Ning oma parimat partnerit tunnustame alati Aasta Sipelga tiitliga.

KIK sarnaneb väga paljuski sipelgate olemuse ning toimetamisega. Nagu töösipelgad, kes teenivad ennastunustavalt emasipelgaid või võitlevad metsakahjuritega, oleme meigi KIKlastena suunanud oma jõupingutused Eesti looduse kaitsmisele.

KIKlastena võime tõdeda, et suudame aasta jooksul vähem kui poolesaja töötajaga menetleda rohkem kui miljardi krooni ulatuses keskkonnainvesteeringuid. Selle suhtarvuga oleme kindlalt sipelgatega ühes klassis!

Sipelgad on looduses ühed vähesed olevused, kes suudavad elada ja toimetada vaid üheskoos. Sipelgate sotsiaalsus haakub KIKi rolliga – oleme üks osa Euroopa pealinnast Eesti valdadeni ulatuvast ahelast, mis teeb ühiseid pingutusi meie looduse hüvanguks.

Iga sipelgapesa on nagu linn koos oma tänavate ja ladude, lasteaedade ning eluruumidega. Inimese jaoks kaootilisele sagimisele vaatamata teab iga sipelgas selles linnas täpselt, kus on tema koht ja milline ülesanne tal tuleb täita. Meiegi püüdleme oma eesmärkide poole sipelgate visaduse ja tarkusega. Teame oma kohta ning tähendust üldises süsteemis ning oleme uhked meile usaldatud ülesannete eduka täitmise üle.

---

**The reader of this yearbook has probably noticed the industrious ant, who figures on the website, envelopes, blanks and business cards of the EIC staff. The best partner of the year is awarded with the “Working Ant of the Year” title.**

There is a lot in common in the processes of EIC and the work of ants. Just like working ants serve their masters and fight the vermins, our efforts are made to protect nature. The EIC manages to mediate more than a billion kroons for environmental projects with just a handful of employees.

Ants are creatures that survive only by working together. This social aspect is similar to the role of EIC – we are a small unit in the chain from the capital of Europe to all the parishes in Estonia, that contributes into the well-being of nature.

Each anthill is like a city with its streets, living quarters, kindergartens and warehouses. Even though it looks chaotic to people, each and every ant in this city knows its role and mission. And with a single-mindedness and wisdom similar to ants, we strive to achieve our goals.





## BILANSS

### BALANCE SHEET

| Kirje nimetus<br>Entry                                                         | tuh kroonides / EEK in thousands |                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------------|
|                                                                                | 31.12.2006                       | 31.12.2005<br>Korrigeeritud<br>Adjusted |
| <b>VARAD</b><br><b>ASSETS</b>                                                  |                                  |                                         |
| <b>Käibevara</b><br><b>Current Assets</b>                                      |                                  |                                         |
| Raha ja pangakontod<br>Cash and bank accounts                                  | 8 709                            | 453 091                                 |
| Lühiajalised finantsinvesteeringud<br>Short-term financial investments         | 424 095                          | 0                                       |
| Nõuded riigile keskkonnatasude seaduse alusel<br>Tax receivables               | 384 328                          | 148 815                                 |
| Muud nõuded ja ettemaksed<br>Other receivables and prepayments                 | 286 902                          | 261 283                                 |
| Käibevara kokku<br>Total current assets                                        | 1 104 034                        | 863 189                                 |
| <b>Põhivara</b><br><b>Non-current assets</b>                                   |                                  |                                         |
| Laenuõuete pikaajaline osa<br>Long-term loan receivables                       | 113 492                          | 108 660                                 |
| Materiaalne põhivara<br>Property, plant and equipment                          | 456                              | 867                                     |
| Põhivara kokku<br>Total non-current assets                                     | 113 948                          | 109 527                                 |
| <b>VARAD KOKKU</b><br><b>TOTAL ASSETS</b>                                      | 1 217 982                        | 972 716                                 |
| <b>KOHUSTUSED</b><br><b>LIABILITIES</b>                                        |                                  |                                         |
| <b>Lühiajalised kohustused</b><br><b>Current liabilities</b>                   |                                  |                                         |
| Võlad hankijatele<br>Accounts payable                                          | 279                              | 504                                     |
| Võlad töövõtjatele<br>Payables to employees                                    | 802                              | 504                                     |
| Muud kohustused ja ettemaksed<br>Other liabilities and prepayments received    | 288 757                          | 228 821                                 |
| Laenukohustused<br>Short-term loans                                            | 0                                | 3 242                                   |
| Lühiajalised kohustused kokku<br>Total current liabilities                     | 289 838                          | 233 071                                 |
| <b>Pikaajalised kohustused</b><br><b>Non-current liabilities</b>               |                                  |                                         |
| Laenukohustuste pikaajaline osa                                                | 0                                | 77 499                                  |
| Pikaajalised võlakohustused kokku                                              | 0                                | 77 499                                  |
| <b>KOHUSTUSED KOKKU</b><br><b>Total liabilities</b>                            | 289 838                          | 310 570                                 |
| <b>NETOVARA</b><br><b>Net assets</b>                                           |                                  |                                         |
| Sihthkapital<br>Foundation                                                     | 23 296                           | 23 296                                  |
| Akumuleeritud ülejääk<br>Accumulated surplus                                   | 686 450                          | 509 585                                 |
| Aruande perioodi tulem<br>Net surplus for the financial year                   | 218 398                          | 129 265                                 |
| <b>NETOVARA KOKKU</b><br><b>Total net assets</b>                               | 928 144                          | 662 146                                 |
| <b>KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU</b><br><b>TOTAL LIABILITIES AND NET ASSETS</b> | 1 217 982                        | 972 716                                 |

## TULEMIARUANNE

### INCOME STATEMENT

| Kirje nimetus<br>Entry                                                            | tuh kroonides / EEK in thousands |                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|
|                                                                                   | 2006                             | 2005<br>Korrigeeritud<br>Adjusted |
| <b>Tegevustulud</b><br><b>Operating revenue</b>                                   |                                  |                                   |
| Saadud sihtfinantseerimine<br>Government Grants received                          | 558 798                          | 316 891                           |
| Tulud loodusvaradelt<br>Revenue from natural resources                            | 220 615                          | 131 072                           |
| Muud tulud keskkonnakasutusest<br>Revenue from environmental fees                 | 556 052                          | 397 320                           |
| Maksud kaupadelt ja teenustelt<br>Taxes from goods and services                   | 258                              | 2 030                             |
| <b>Kokku tegevustulud</b><br><b>Total operating revenue</b>                       | 1 335 723                        | 847 313                           |
| <b>Tegevuskulud</b><br><b>Operating expenses</b>                                  |                                  |                                   |
| Antud sihtfinantseerimise kulud<br>Expenses of domestic grant financed projects   | 487 005                          | 366 317                           |
| Antud välisabi kulud<br>Expenses of foreign grant financed projects               | 618 426                          | 338 163                           |
| Töjõukulud<br>Personnel expenses                                                  | 16 851                           | 10 819                            |
| Majandamiskulud<br>Operating expenses                                             | 6 100                            | 7 329                             |
| Muud tegevuskulud<br>Other operating expenses                                     | -510                             | 2 397                             |
| Põhivara amortisatsioon<br>Depreciation expenses                                  | 536                              | 546                               |
| <b>Kokku tegevuskulud</b><br><b>Total operating expenses</b>                      | 1 128 408                        | 725 571                           |
| <b>Aruande perioodi tegevustulem</b><br><b>Return from operations</b>             | 207 315                          | 121 742                           |
| <b>Finantstulud ja -kulud</b><br><b>Financial income and expenses</b>             |                                  |                                   |
| Intressikulu<br>Interest expenses                                                 | -491                             | -2 175                            |
| Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt<br>Income from deposits and securities          | 7 575                            | 5 505                             |
| Muud finantstulud ja -kulud<br>Other financial income and expenses                | 3 999                            | 4 193                             |
| <b>Kokku finantstulud ja -kulud</b><br><b>Total financial income and expenses</b> | 11 083                           | 7 523                             |
| <b>Aruande perioodi tulem</b><br><b>Net surplus for the financial year</b>        | 218 398                          | 129 265                           |

## ANTUD SIHTFINANTSEERIMISE KULUD PROJEKTIDELE

### STATEMENT OF EXPENSES OF GRANT FINANCED PROJECTS

| Kirje nimetus<br>Entry                                                                                                                                      | tuh kroonides / EEK in thousands |        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--------|
|                                                                                                                                                             | 2006                             | 2005   |
| 1. Sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide kulud (riiklikud programmid 2006)<br><i>Expenses of grant financed projects (National programs 2006)</i> |                                  |        |
| 1.1. Keskkonnateadlikkuse programm<br><i>Environmental awareness program</i>                                                                                | 12 678                           | 0      |
| 1.2. Veekaitse programm<br><i>Water protection program</i>                                                                                                  | 37 617                           | 0      |
| 1.3. Keskkonnakorralduse programm<br><i>Environmental management program</i>                                                                                | 13 364                           | 0      |
| 1.3.1. Tehnika alamprogramm<br><i>Technology program</i>                                                                                                    | 1 676                            | 0      |
| 1.3.2. Maapõue alamprogramm<br><i>Earth crust program</i>                                                                                                   | 651                              | 0      |
| 1.3.3. Välisõhukaitse alamprogramm<br><i>Air protection program</i>                                                                                         | 11 037                           | 0      |
| 1.4. Jäätmekäitluse programm<br><i>Waste management program</i>                                                                                             | 46 048                           | 0      |
| 1.5. Looduskaitse programm<br><i>Nature protection program</i>                                                                                              | 43 666                           | 0      |
| 1.6. Metsanduse programm<br><i>Forestry program</i>                                                                                                         | 6 882                            | 0      |
| 1.6.1. Metsanduse alamprogramm<br><i>Forestry program</i>                                                                                                   | 5 085                            | 0      |
| 1.6.2. Jahinduse alamprogramm<br><i>Hunting program</i>                                                                                                     | 1 797                            | 0      |
| 1.7. Kalanduse programm<br><i>Fishery program</i>                                                                                                           | 11 047                           | 0      |
| 1.8. Maakondlik programm<br><i>County program</i>                                                                                                           | 3 404                            | 0      |
| Kokku sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide (2006) kulud<br><i>Total expenses of grant financed projects (National programs 2006)</i>             | 174 706                          | 0      |
| 2. Sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide kulud (riiklikud programmid 2005)<br><i>Expenses of grant financed projects (National programs 2005)</i> |                                  |        |
| 2.1. Keskkonnateadlikkuse programm<br><i>Environmental awareness program</i>                                                                                | 11 981                           | 12 530 |
| 2.2. Veekaitse programm<br><i>Water protection program</i>                                                                                                  | 55 910                           | 55 345 |
| 2.3. Keskkonnakorralduse programm<br><i>Environmental management program</i>                                                                                | 12 890                           | 6 435  |
| 2.3.1. Tehnika alamprogramm<br><i>Technology program</i>                                                                                                    | 3 655                            | 295    |
| 2.3.2. Maapõue alamprogramm<br><i>Earth crust program</i>                                                                                                   | 2 504                            | 541    |
| 2.3.3. Välisõhukaitse alamprogramm<br><i>Air protection program</i>                                                                                         | 6 731                            | 5 599  |
| 2.4. Jäätmekäitluse programm<br><i>Waste management program</i>                                                                                             | 63 038                           | 19 536 |
| 2.5. Looduskaitse programm<br><i>Nature protection program</i>                                                                                              | 25 264                           | 21 581 |
| 2.6. Metsanduse programm<br><i>Forestry program</i>                                                                                                         | 17 327                           | 5 749  |
| 2.6.1. Metsanduse alamprogramm<br><i>Forestry program</i>                                                                                                   | 15 159                           | 2 284  |
| 2.6.2. Jahinduse alamprogramm<br><i>Hunting program</i>                                                                                                     | 2 168                            | 3 465  |

| Kirje nimetus<br>Entry                                                                                                                                      | tuh kroonides / EEK in thousands |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                             | 2006                             | 2005    |
| 2.7. Kalanduse programm<br><i>Fishery program</i>                                                                                                           | 11 595                           | 9 813   |
| 2.8. Maakondlik programm<br><i>County program</i>                                                                                                           | 6 801                            | 5 694   |
| Kokku sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide (2005) kulud<br><i>Total expenses of grant financed projects (National programs 2005)</i>             | 204 806                          | 136 683 |
| 3. Sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide kulud (riiklikud programmid 2004)<br><i>Expenses of grant financed projects (National programs 2004)</i> |                                  |         |
| 3.1. Keskkonnateadlikkuse programm<br><i>Environmental awareness program</i>                                                                                | 2 864                            | 11 050  |
| 3.2. Veekaitse programm<br><i>Water protection program</i>                                                                                                  | 20 802                           | 65 207  |
| 3.3. Keskkonnakorralduse programm<br><i>Environmental management program</i>                                                                                | 3 617                            | 8 698   |
| 3.3.1. Tehnika alamprogramm<br><i>Technology program</i>                                                                                                    | 1 138                            | 413     |
| 3.3.2. Maapõue alamprogramm<br><i>Earth crust program</i>                                                                                                   | 627                              | 2 381   |
| 3.3.3. Välisõhukaitse alamprogramm<br><i>Air protection program</i>                                                                                         | 1 852                            | 5 904   |
| 3.4. Jäätmekäitluse programm<br><i>Waste management program</i>                                                                                             | 15 653                           | 36 433  |
| 3.5. Looduskaitse programm<br><i>Nature protection program</i>                                                                                              | 1 725                            | 13 431  |
| 3.6. Metsanduse programm<br><i>Forestry program</i>                                                                                                         | 8 354                            | 10 182  |
| 3.6.1. Metsanduse alamprogramm<br><i>Forestry program</i>                                                                                                   | 8 240                            | 8 288   |
| 3.6.2. Jahinduse alamprogramm<br><i>Hunting program</i>                                                                                                     | 114                              | 1 894   |
| 3.7. Kalanduse programm<br><i>Fishery program</i>                                                                                                           | 2 989                            | 7 119   |
| 3.8. Maakondlik programm<br><i>County program</i>                                                                                                           | 894                              | 7 468   |
| Kokku sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide (2004) kulud<br><i>Total expenses of grant financed projects (National programs 2004)</i>             | 56 898                           | 159 588 |
| 4. Sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide kulud (riiklikud programmid 2003)<br><i>Expenses of grant financed projects (National programs 2003)</i> |                                  |         |
| 4.1. Maapõue programm<br><i>Earth crust program</i>                                                                                                         | 10                               | 300     |
| 4.2. Keskkonnateadlikkuse programm<br><i>Environmental awareness program</i>                                                                                | 69                               | 492     |
| 4.3. Veekaitse programm<br><i>Water protection program</i>                                                                                                  | 0                                | 5 128   |
| 4.4. Välisõhukaitse programm<br><i>Air protection program</i>                                                                                               | 0                                | 1 632   |
| 4.5. Tehnika programm<br><i>Technology program</i>                                                                                                          | 196                              | 478     |
| 4.6. Jäätmekäitluse programm<br><i>Waste management program</i>                                                                                             | 0                                | 1 246   |
| 4.7. Looduskaitse programm<br><i>Nature protection program</i>                                                                                              | 25                               | 1 086   |
| 4.8. Metsanduse programm<br><i>Forestry program</i>                                                                                                         | 207                              | 2 398   |
| 4.9. Kalanduse programm<br><i>Fishery program</i>                                                                                                           | 236                              | 1 488   |
| 4.10. Maakondlik programm<br><i>County program</i>                                                                                                          | 94                               | 148     |



| Kirje nimetus<br>Entry                                                                                                                                                         | tuh kroonides / EEK in thousands |         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                | 2006                             | 2005    |
| Kokku sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide (2003) kulud<br><i>Total expenses of grant financed projects (National programs 2003)</i>                                | 837                              | 14 396  |
| 5. Sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide kulud (riiklikud programmid 2002)<br><i>Expenses of grant financed projects (National programs 2002)</i>                    |                                  |         |
| 5.1. Keskkonnateadlikkuse programm<br><i>Environmental awareness program</i>                                                                                                   | 232                              | 1 052   |
| 5.2. Veekaitse programm<br><i>Water protection program</i>                                                                                                                     | 0                                | 1 493   |
| 5.3. Jäätmekäitluse programm<br><i>Waste management program</i>                                                                                                                | 0                                | 4 133   |
| 5.4. Looduskaitse programm<br><i>Nature protection program</i>                                                                                                                 | 48                               | 0       |
| 5.5. Metsanduse programm<br><i>Forestry program</i>                                                                                                                            | 161                              | 860     |
| 5.6. Kalanduse programm<br><i>Fishery program</i>                                                                                                                              | 0                                | 60      |
| 5.7. Maakondlik programm<br><i>County program</i>                                                                                                                              | 18                               | 0       |
| 5.8. Järevalve programm<br><i>Supervision program</i>                                                                                                                          | 0                                | 9       |
| Kokku sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide (2002) kulud<br><i>Total expenses of grant financed projects (National programs 2002)</i>                                | 459                              | 7 607   |
| 6. Sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide kulud (riiklikud programmid 2001)<br><i>Expenses of grant financed projects (National programs 2001)</i>                    |                                  |         |
| 6.1. Metsanduse programm<br><i>Forestry program</i>                                                                                                                            | 0                                | 286     |
| Kokku sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide (2001) kulud<br><i>Total expenses of grant financed projects (National programs 2001)</i>                                | 0                                | 286     |
| 7. Sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide kulud (riiklikud programmid 2000)<br><i>Expenses of grant financed projects (National programs 2000)</i>                    |                                  |         |
| 7.1. Jäätmekäitluse programm<br><i>Waste management program</i>                                                                                                                | 0                                | 157     |
| Kokku sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide (2000) kulud<br><i>Total expenses of grant financed projects (National programs 2000)</i>                                | 0                                | 157     |
| Kokku sihtfinantseerimisega finantseeritud projektide kulud (riiklikud programmid 2000–2006)<br><i>Total expenses of grant financed projects (National programs 2000–2006)</i> | 437 706                          | 318 717 |
| 8. Kulude perioodiseerimine arvestades tekkepõhisuse printsiipi<br><i>Cost recorded using the accrual basis of accounting</i>                                                  | 49 300                           | 47 600  |
| Kokku<br><i>Total</i>                                                                                                                                                          | 487 006                          | 366 317 |

## ANTUD VÄLISABI KULUD PROJEKTIDELE

### STATEMENT OF EXPENSES OF FOREIGN GRANT FINANCED PROJECTS

| Kirje nimetus<br>Entry                                                                                                                                                                                                                                                        | tuh kroonides / EEK in thousands |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                               | 2006                             | 2005    |
| 1. Välisabi vahendamine põhivara soetuseks<br><i>Intermediation of foreign grants for aquisition of property, plant and equipment</i>                                                                                                                                         |                                  |         |
| 1.1. Ühtekuuluvusfondi meede 2000/EE/16/P/PE/001 Tartu Tunnelkollektori ehitus<br><i>Cohesion Fund (CF) measure 2000/EE/16/P/PE/001 Construction of Tartu Tunnel Collector</i>                                                                                                | -546                             | 0       |
| 1.2. Ühtekuuluvusfondi meede 2000/EE/16/P/PE/002 Viljandi reoveepuhasti ehitus<br><i>CF measure 2000/EE/16/P/PE/002 Construction of Central Municipal Wastewater Treatment Plant in Viljandi</i>                                                                              | 0                                | 10 486  |
| 1.3. Ühtekuuluvusfondi meede 2000/EE/16/P/PE/003 Narva reoveepuhasti ehitus<br><i>CF measure 2000/EE/16/P/PE/003 Narva City Sewage Treatment Plant Rehabilitation</i>                                                                                                         | 0                                | 27 120  |
| 1.4. Ühtekuuluvusfondi meede 2001/EE/16/P/PE/007 Tartu joogi- ja reoveesüsteemi uuendamine<br><i>CF measure 2001/EE/16/P/PE/007 Expansion and Rehabilitation of Tartu Water and Sewerage Network</i>                                                                          | 96 509                           | 77 047  |
| 1.5. Ühtekuuluvusfondi meede 2002/EE/16/P/PE/011 Valga vee- ja reoveevõrgustik<br><i>CF measure 2002/EE/16/P/PE/011 Expansion of Valga Water Network and Sewerage</i>                                                                                                         | 55 814                           | 15 803  |
| 1.6. Ühtekuuluvusfondi meede 2001/EE/16/P/PE/006 Pärnu Jäätmemajandus<br><i>CF measure 2001/EE/16/P/PE/006 Pärnu Waste Management</i>                                                                                                                                         | 26 131                           | 35 590  |
| 1.7. Ühtekuuluvusfondi meede 2002/EE/16/P/PE/013 Kohtla-Järve regionaalne reoveekäitlussüsteem<br><i>CF measure 2002/EE/16/P/PE/013 Kohtla-Järve Area Sewage Treatment System</i>                                                                                             | 110 150                          | 26 199  |
| 1.8. Ühtekuuluvusfondi meede 2004/EE/16/C/PE/003 Pärnu ja Paide veekorraldus<br><i>CF measure 2004/EE/16/C/PE/003 Paide/Pärnu Water Management</i>                                                                                                                            | 56 201                           | 876     |
| 1.9. Ühtekuuluvusfondi meede 2004/EE/16/C/PE/004 Matsalu alamvesikonna vee- ja kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimine ja laendamine<br><i>CF measure 2004/EE/16/C/PE/004 Expansion and Rehabilitation of Water and Sewage Systems in Matsalu Sub-River Basin District</i> | 15 988                           | 0       |
| 1.10. Ühtekuuluvusfondi meede 2004/EE/16/C/PE/005 Läänesaarte alamvesikonna vee- ja kanalisatsioonisüsteem<br><i>CF measure 2004/EE/16/C/PE/005 Läänesaarte Sub-River Basin water and sewage systems</i>                                                                      | 9 592                            | 0       |
| Ühtekuuluvusfondi meede 2002/EE/16/P/PE/008 Narva vee- ja reoveevõrgustik<br><i>CF measure 2002/EE/16/P/PE/008 Extension and Rehabilitation of Narva Water and Wastewater Network</i>                                                                                         | 5 948                            | 0       |
| 1.11. Ühtekuuluvusfondi meede 2002/EE/16/P/PE/012 Rapla vee- ja kanalisatsioonirajatised<br><i>Rapla Water and Sewage Project</i>                                                                                                                                             | 45 536                           | 0       |
| 1.12. ERF projektid<br><i>European Regional Development Fund (ERDF) projects</i>                                                                                                                                                                                              | 42 631                           | 13 855  |
| Kokku välisabi vahendamine põhivara soetuseks<br><i>Total Intermediation of foreign grants for aquisition of property, plant and equipment</i>                                                                                                                                | 463 954                          | 206 976 |

| Kirje nimetus<br>Entry                                                                                                                                                                                                                                                          | tuh kroonides / EEK in thousands |        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2006                             | 2005   |
| 2. Välisabi kaasfinantseerimine põhivara soetuseks<br><i>Co-financing of foreign grants for aquisition of property, plant and equipment</i>                                                                                                                                     |                                  |        |
| 2.1. Ühtekuuluvusfondi meede 2000/EE/16/P/PE/003 Narva reoveepuhasti ehitus<br><i>CF measure 2000/EE/16/P/PE/003 Narva City Sewage Treatment Plant Rehabilitation</i>                                                                                                           | 0                                | 12 764 |
| 2.2. Ühtekuuluvusfondi meede 2001/EE/16/P/PE/006 Pärnu Jäätmemajandus<br><i>CF measure 2001/EE/16/P/PE/006 Pärnu Waste Management</i>                                                                                                                                           | 24 634                           | 12 094 |
| 2.3. Ühtekuuluvusfondi meede 2002/EE/16/P/PE/011 Valga vee- ja reoveevõrgustik<br><i>CF measure 2002/EE/16/P/PE/011 Expansion of Valga Water Network and Sewerage</i>                                                                                                           | 9 302                            | 2 634  |
| 2.4. Ühtekuuluvusfondi meede 2002/EE/16/P/PE/013 Kohtla-Järve regionaalne reoveekäitlussüsteem<br><i>CF measure 2002/EE/16/P/PE/013 Kohtla-Järve Regional Waste Water Treatment System</i>                                                                                      | 6 479                            | 1 541  |
| 2.5. Ühtekuuluvusfondi meede 2004/EE/16/C/PE/003 Pärnu ja Paide veekorraldus<br><i>CF measure 2004/EE/16/C/PE/003 Paide/Pärnu Water Management</i>                                                                                                                              | 1 447                            | 146    |
| 2.6. Ühtekuuluvusfondi meede 2004/EE/16/C/PE/004 Matsalu alamvesikonna vee- ja kanalisatsiooni-rajatiste rekonstrueerimine ja laendamine<br><i>CF measure 2004/EE/16/C/PE/004 Expansion and Rehabilitation of Water and Sewage Systems in Matsalu Sub-River Basin District</i>  | 4 989                            | 0      |
| 2.7. Ühtekuuluvusfondi meede 2004/EE/16/C/PE/005 Läänesaarte alamvesikonna vee- ja kanalisatsioonisüsteem<br><i>CF measure 2004/EE/16/C/PE/005 Läänesaarte Sub-River Basin water and sewage systems</i>                                                                         | 1 199                            | 0      |
| 2.8. Ühtekuuluvusfondi meede 2002/EE/16/P/PE/008 Narva vee- ja reoveevõrgustik<br><i>CF measure 2002/EE/16/P/PE/008 Extension and Rehabilitation of Narva Water and Wastewater Network</i>                                                                                      | 1 271                            | 0      |
| 2.9. Ühtekuuluvusfondi meede 2002/EE/16/P/PE/012 Rapla vee- ja kanalisatsioonirajatised<br><i>Rapla Water and Sewage Project</i>                                                                                                                                                | 7 589                            | 0      |
| 2.10. ERF projektid<br><i>ERDF projects</i>                                                                                                                                                                                                                                     | 4 265                            | 1 793  |
| 2.11. PHARE projektid<br><i>PHARE projects</i>                                                                                                                                                                                                                                  | 997                              | 0      |
| Kokku välisabi kaasfinantseerimine põhivara soetuseks<br><i>Total co-financing of foreign grants for aquisition of property, plant and equipment</i>                                                                                                                            | 62 172                           | 30 972 |
| 3. Välisabi vahendamine tegevuskuludeks<br><i>Intermediation of foreign grants for operating expenses</i>                                                                                                                                                                       |                                  |        |
| 3.1. Ühtekuuluvusfondi meede 2001/EE/16/P/PE/005 Tallinna jäätmemajandus, II faas<br><i>CF measure 2001/EE/16/P/PE/005 Tallinn Waste Management - Phase II</i>                                                                                                                  | 22 050                           | 70 269 |
| 3.2. Ühtekuuluvusfondi meede 2001/EE/16/P/PA/005 Tehniline abi (edaspidi TA) Ida-Harju ja Keila-Vasalemma veemajandusprojekti ettevalmistamiseks<br><i>CF measure 2001/EE/16/P/PA/005 Technical Assistance (TA) for East Harju and Keila-Vasalemma Water Protection Project</i> | 0                                | 11 042 |
| 3.3. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PE/012 TA projektide ettevalmistamisel<br><i>CF measure 2003/EE/16/P/PE/012 Technical Assistance for projects preparation</i>                                                                                                         | 28 962                           | 502    |
| 3.3.1. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PE/012 FIDIC lepingutingimuste tõlkimine<br><i>CF measure 2003/EE/16/P/PE/012 Translation of FIDIC terms</i>                                                                                                                        | 0                                | 502    |

| Kirje nimetus<br>Entry                                                                                                                                                                                                                                                              | tuh kroonides / EEK in thousands |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2006                             | 2005    |
| 3.3.2. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PE/012 TA Pärnu linna vee- ja kanalisatsioonitorustike arenduseks<br><i>CF measure 2003/EE/16/P/PE/012 TA for Pärnu expansion and rehabilitation of sewerage and water supply network</i>                                               | 6 814                            | 0       |
| 3.3.3. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PE/012 TA Viljandi maakonna veemajandusprojekti rahastamisotsuse koostamiseks<br><i>CF measure 2003/EE/16/P/PE/012 TA for Viljandi County Water Management</i>                                                                          | 884                              | 0       |
| 3.3.4. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PE/012 TA Natura 2000 alade investeringuvajaduste määratlemiseks<br><i>CF 2003/EE/16/P/PE/012 TA for Natura 2000: identification for future investment needs for nature protection sector related to efficient management structure</i> | 5 626                            | 0       |
| 3.3.5. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PE/012 TA madalate Nox-heitmetega põletite paigaldamiseks Eesti Energia AS Iru Elektrijaamas<br><i>CF measure 2003/EE/16/P/PE/012 TA for installation of Low-Nox Burners at Eesti Energia AS Iru Power Plant</i>                        | 3 801                            | 0       |
| 3.3.6. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PE/012 TA Lääne-Viru veemajandusprojektile<br><i>CF measure 2003/EE/16/P/PE/012 TA for Lääne-Viru Water Management</i>                                                                                                                  | 6 087                            | 0       |
| 3.3.7. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PE/012 TA Vääna jõe vesikonna veemajanduse arendamiseks<br><i>CF 2003/EE/16/P/PE/012 TA for Vääna River Basin Water Management Project</i>                                                                                              | 5 750                            | 0       |
| 3.4. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PA/011 TA Harju alamvesikonna pilootveemajanduskava arendamiseks<br><i>CF measure 2003/EE/16/P/PA/011 TA for Harju-Sub-River Basin District Water Management Plan</i>                                                                     | 5 682                            | 0       |
| 3.5. Ühtekuuluvusfondi meede 2002/EE/16/P/PE/010 Narva tuhavälja nr 2 sulgemine<br><i>CF measure 2002/EE/16/P/PE/010 Narva Closure of Ash Field No.2</i>                                                                                                                            | 16 065                           | 0       |
| 3.6. ERF projektid<br><i>ERDF projects</i>                                                                                                                                                                                                                                          | 11 470                           | 17 213  |
| Kokku välisabi vahendamine tegevuskuludeks<br><i>Total Intermediation of foreign grants for operating expenses</i>                                                                                                                                                                  | 84 229                           | 99 026  |
| 4. Välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks<br><i>Co-financing of foreign grants for operating expenses</i>                                                                                                                                                                     |                                  |         |
| 4.1. ERF projektid<br><i>ERDF projects</i>                                                                                                                                                                                                                                          | 1 241                            | 873     |
| 4.2. PHARE projektid<br><i>PHARE projects</i>                                                                                                                                                                                                                                       | 347                              | 315     |
| 4.3. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PA/011 TA Harju alamvesikonna pilootveemajanduskava arendamiseks<br><i>CF measure 2003/EE/16/P/PA/011 TA for Harju-Sub-River Basin District Water Management Plan</i>                                                                     | 3 258                            | 0       |
| 4.4. Ühtekuuluvusfondi meede 2003/EE/16/P/PE/012 TA Natura 2000 alade investeringuvajaduste määratlemiseks<br><i>CF 2003/EE/16/P/PE/012 TA for Natura 2000: identification for future investment needs for nature protection sector related to efficient management structure</i>   | 3 225                            | 0       |
| Kokku välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks<br><i>Total Co-financing of foreign grants for operating expenses</i>                                                                                                                                                            | 8 071                            | 1 188   |
| Kokku antud välisabi kulud projektidele<br><i>Total expenses of foreign grant finances projects</i>                                                                                                                                                                                 | 618 426                          | 338 162 |



## SÕLTUMATU AUDITORI ARUANNE

Sihisatuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu

Lehekülgedel 55-56 esitatud raamatupidamisaruande kokkuvõtte on koostatud Sihisatuse Keskkonnainvesteeringute Keskus (sihisatus) 31. detsembril 2006 lõppenud raamatupidamise aastaruande põhjal ja selle eest vastutab sihisatuse juhatus. Meie kohustus on avaldada arvamust, kas raamatupidamisaruande kokkuvõtte on kõrgs olulises osades kooskõlas raamatupidamise aastaruandega, mille põhjal see on koostatud.

Oleme auditeerinud sihisatuse 31. detsembril 2006 lõppenud aasta raamatupidamise aastaruande, mille põhjal on koostatud raamatupidamisaruande kokkuvõtte. Audit sooritasime kooskõlas rahvusvahelise auditeerimisstandartidega. Oleme väljendanud märkusteta sõltumatu auditori aruande 23. aprillil 2007 esepool nimetatud raamatupidamise aastaruandele, mille põhjal on koostatud raamatupidamisaruande kokkuvõtte.

Mere arvamus on raamatupidamisaruande kokkuvõtte kõrgs olulises osades kooskõlas raamatupidamise aastaruandega, mille põhjal see on koostatud.

Sihisatuse finantsaastundist ja perioodi majandustegevuse tulemustest ring meie audit ulatusest pehmata arvamuslaenu tuleb raamatupidamisaruande kokkuvõtte lugeda koos esepool nimetatud raamatupidamise aastaruandega ja auditori järeldustega selle kohta.



Urmas Kaarli  
AS PricewaterhouseCoopers

23. aprill 2007



Laila Kaasik  
Vannutatud auditor

## INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

(Translation of the Estonian original)

To the Supervisory Board of Sihisatus Keskkonnainvesteeringute Keskus

The summarised financial statements have been derived from the financial statements of Sihisatus Keskkonnainvesteeringute Keskus (the Foundation) for the year ended 31 December 2006 set out on pages 55 to 56. These summarised financial statements are the responsibility of the Foundation's management board. Our responsibility is to express an opinion on whether these summarised financial statements are consistent, in all material respects, with the financial statements from which they were derived.

We have audited the financial statements of the Foundation for the year ended 31 December 2006, from which these summarised financial statements were derived, in accordance with International Standards on Auditing. In our report dated 23 April 2007 we expressed an unqualified opinion on the financial statements from which the summarised financial statements were derived.

In our opinion, the accompanying summarised financial statements are consistent, in all material respects, with the financial statements from which they were derived.

For a better understanding of the Foundation's financial position and the results of its operations for the period and of the scope of our audit, the summarised financial statements should be read in conjunction with the financial statements from which the summarised financial statements were derived and our audit report thereon.

Signed:

Urmas Kaarli  
AS PricewaterhouseCoopers

23 April 2007

Signed:

Laila Kaasik  
Authorised auditor

**SA Keskkonnainvesteeringute Keskus**

Rävala pst 8, 10143 Tallinn  
tel 627 4171, faks 627 4170  
info@kik.ee  
www.kik.ee

Tekstid ja toimetamine  
Fotod  
Kujundus  
Trükk

Rull & Rumm  
Ingmar Muusikus ja KIK  
Kala Ruudus OÜ  
Triip AS

Tallinn 2007







